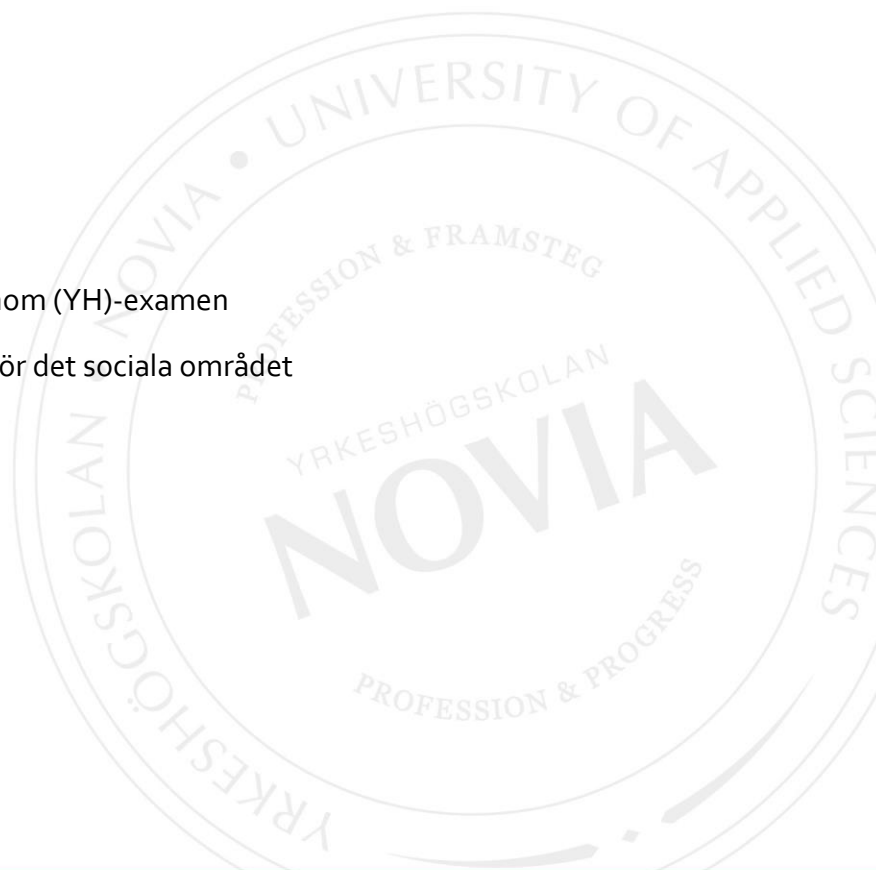

Att tala om sex med ungdomar

En studie om ungdomars respons på en informationsfilm

Julia Kälström
Jenny Wallis

Examensarbete för socionom (YH)-examen
Utbildningsprogrammet för det sociala området
Vasa 2018

EXAMENSARBETE

Författare: Julia Källdström & Jenny Wallis

Utbildning och ort: Det sociala området, Vasa

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Familjearbete

Handledare: Ralf Lillbacka & Pia Höglund-Ingo

Titel: Att tala om sex med ungdomar: En studie om ungdomars respons på en informationsfilm

---

Datum: 7.2.2018

Sidantal: 48

Bilagor: 1

Abstrakt

Syftet med vårt examensarbete är att undersöka vilken respons ungdomar ger på informationsfilmen Norrlands sista oskuld. I vår undersökning begränsar vi oss till flickor och pojkar som går i årskurs nio. Vi har valt att använda oss av respondenter som går i årskurs nio eftersom vi anser att vi får mest ärliga och mogna svar från dem. De har även mest erfarenhet av sexualundervisningen. Våra centrala frågeställningar är: Var söker ungdomar information om sex? Hur vill ungdomar att sexualundervisningen ska vara uppbyggd? Hur ska en film vara uppbyggd för att budskapet ska nå målgruppen? Vad ger ungdomar för respons på en informationsfilm?

I teoridelen behandlar vi bland annat ungdomar och deras sexualitet, ungdomars attityder och erfarenheter av sexualitet, hur ungdomar söker information om sexualitet och om olika inlärningsstilar, mediepedagogik, filmpedagogik och om filmens uppbyggnad.

Undersökningen genomfördes som en enkätundersökning i ett högstadium i Österbotten. Våra slutsatser av arbetet är att ungdomar har en bristfällig kunskap om sexualitet och enligt våra respondenter är informationsfilm användbart i sexualundervisningen.

Språk: Svenska

Nyckelord: informationsfilm, ungdomar, sexualitet, filmpedagogik, undervisning

---

BACHELOR'S THESIS

Author: Julia Käldestrom & Jenny Wallis

Degree Programme: Social services, Vasa

Specialization: Familywork

Supervisors: Ralf Lillbacka & Pia Höglund-Ingo

Title: To talk about sex with youngsters: a study about youngster's response on an informative movie

---

Date: 7.2.2018

Number of pages: 48

Appendices: 1

Abstract

The purpose of this thesis is to study the response from teenagers on the educational movie "Norrlands sista oskuld". In this thesis we limit us to boys and girls in the 9th grade. We have chosen this age group as we believe their answers will be the most honest and mature. Most of these students also have taken part of sex education at school. Our essential questions are: "Where do teenagers find information about sex?", "How do teenagers want the sexual education to be structured?", "How should a movie be structured for the message to reach the audience?", "How do teenagers respond to an educational movie?"

Central topics in the thesis are teenagers and their sexualities, attitudes and experiences. We discuss how teenagers find information about sex and also different teaching methods as media pedagogy, movie pedagogy and the structure of the movie.

The study was done by a questionnaire at a Primary school in Ostrobothnia. Our conclusions are that the teenagers have a lacking knowledge of sexuality. According to our respondents an informative movie is useful in sex education.

Language: Swedish
pedagogy, education

Key words: informative movie, youngsters, sexuality, movie

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte	2
	2.1. Avgränsningar	3
3	Ungdomar och sexualitet.....	3
	3.1. Ungdomarnas sexuella utveckling.....	5
	3.2. Ungdomarnas sexuella kunskap.....	6
	3.3. Attityder till sexualiteten bland ungdomar.....	7
	3.3.1. Ungdomars sexuella erfarenheter	9
	3.4. Skolans roll i sexualundervisningen.....	9
	3.5. Sammanfattning	11
4	Hur söker ungdomar information om sexualitet?	12
	4.1. Pornografi.....	13
5	Kommunikation	14
	5.1. Sammanfattning	15
6	Olika inlärningsstilar	16
	6.1. Mediepedagogik	17
	6.2. Filmpedagogik.....	19
	6.2.1. Filmens uppbyggnad	21
	6.2.2. Hur en film är uppbyggd för att tilltala åskådarna	23
	6.2.3. Hurudana filmer ska pedagoger välja?	25
	6.3. Sammanfattning	26
7	Sammanfattning av teoridelen.....	27
8	Metoddiskussion.....	28
	8.1. Kvalitativ och kvantitativ metod	28
	8.2. Val av respondenter	29
	8.3. Insamlingsmetod	29
	8.4. Datasekretess	29
	8.5. Analysmetod	30
	8.6. Validitet och reliabilitet.....	30
	8.7. Enkäten.....	31
9	Resultatredovisning.....	31
	9.1. Varifrån får ungdomarna information om sex?	32
	9.2. Var söker ungdomar information om sex?	34
	9.3. Pornografi.....	35
	9.4. Sexualundervisningen i skolan	36

9.5. Respons på informationsfilmen.....	39
10 Slutdiskussion och kritisk granskning	44
Källförteckning	49
Bilaga 1	1

1 Inledning

Sex och samlevnad angår alla och speciellt i tonårstiden är dessa ämnen centrala. Ungdomar kan ha rädslor, frågor, vara osäkra, ha förväntningar och attityder som måste besvaras. Därför är det viktigt att vuxna är beredda på att besvara dessa frågor. (Nordenmark 2011) Genom detta examensarbete vill vi att läsaren ska få en inblick i ungdomars sexualitet samt hur en informationsfilm kan användas som verktyg i undervisningen. Genom vår undersökning vill vi bland annat ta reda på vad ungdomar anser om en informationsfilm, om informationsfilmer är användbara i undervisningen och varifrån de söker information om sex.

Våra egna erfarenheter av sexualundervisningen är att den var tråkig och inte lärorik. Vi har fått en uppfattning om att en del lärare tycker att det är obekvämt att undervisa i sexualkunskap, vilket leder till en bristfällig kunskap om ämnet bland eleverna. Det är viktigt att alla individer har en god kunskap om sig själv och om sin egen kropp. (Dahlöf 2010, 13 – 14) En del ungdomar med en bristfällig sexualkunskap vänder sig till internet för att söka information. På nätet finns en hel del bra och nyttig information om allt som handlar om sex men det finns också information som är dålig och skadlig för ungdomarna.

Vi tror att informationsfilmer skulle vara en bra metod att använda i sexualundervisningen eftersom det underlättar för läraren och eleverna kan ta till sig en film på ett bra sätt om filmen är rätt uppbyggd och ger rätt budskap. Vi kommer därför att göra en undersökning om hur elever tar till sig en informationsfilm som handlar om sex. Vi kommer att undersöka vilken respons elever i årskurs nio ger på en film ur serien Pinigt. Eleverna går i ett högstadium i Österbotten. Alla filmer ur serien Pinigt är animerade, de handlar om pinsamheter och sex och de är baserade på verkliga historier som ungdomar har skickat in. Vi har valt en film ur denna serie eftersom de är gjorda för att visas i undervisningssyfte. Det finns också en samtalshandledning som lärare kan använda sig av när de ska diskutera filmerna, vi kommer inte att använda oss av den när vi gör undersökningen. Filmerna är gjorda av Västerbottens läns landsting mellan åren 2010 och 2014. (Sexuell hälsa, 2017)

Alla människor är unika och alla tar till sig information på olika sätt. Informationsfilmen kan inte stå för hela sexualundervisningen utan det behöver finnas en variation i undervisningen. Pedagogen behöver alltså beakta olika inlärningsstilar och tänka på att alla elever är olika. Informationsfilmer kan användas på många olika sätt i undervisningen och i alla skolans ämnen.

2 Syfte

Syftet med vårt examensarbete är att undersöka vilken respons ungdomar ger på informationsfilmen Norrlands sista oskuld. I vår undersökning begränsar vi oss till ungdomar som går i årskurs nio. Vi har valt att använda oss av respondenter som går i årskurs nio eftersom vi anser att vi får mest ärliga och mogna svar från dem, de har även mest erfarenhet av sexualundervisningen.

Våra centrala frågeställningar är:

- Var söker ungdomar information om sex?
- Hur vill ungdomar att sexualundervisningen ska vara uppbyggd?
- Hur ska en film vara för att budskapet ska nå målgruppen?
- Vad ger ungdomar för respons på en informationsfilm?

2.1. Avgränsningar

I detta examensarbete kommer vi inte att intervjua lärare eftersom det skulle bli för omfattande och vårt intresse samt fokus ligger på ungdomar. I vårt examensarbete har vi valt att inte intervjua ungdomsmottagningar och ungdomsinformatörer eftersom arbetet skulle bli för brett, det kan vara en idé för vidare undersökning. Tanken var till en början att vi skulle sätta eget ljud på filmen med en österbottnisk dialekt men även detta skulle ha blivit för brett. I enkäten kommer vi däremot att fråga av eleverna om de skulle föredra att filmen är på deras egen dialekt.

3 Ungdomar och sexualitet

Vi behöver ha en förståelse för ungdomars tankar, kunskap och attityder till sexualiteten och därför har vi valt att kort gå igenom vad sexualitet är, hur den sexuella utvecklingen ser ut hos unga samt vilken kunskap, attityder och erfarenheter ungdomar har av sex. Vi behöver också ha kunskap om skolans roll i sexualundervisningen eftersom vi kommer att undersöka vad eleverna tycker om informationsfilmer i undervisningen.

Magnusson och Häggström- Nordin (2009, 340) refererar Edward & Coleman (2004) som anser att sexualitet är en del av livet för de flesta människor. Sexualiteten medverkar till välbefinnandet, så länge den inte är bunden till tvång, våld, diskriminering, fördomar och negativa konsekvenser. Eftersom att man i ungdomen är i början av sitt sexuella liv är det viktigt att stöda ungdomarna i deras sexuella hälsa. Ungdomarna skall få stöd i sin nyfikenhet, lust och glädje. Idag styrs mycket av informationen om sexualitet av massmedia. Ungdomarna måste få prata om sin sexualitet, känslor och fantasier med vuxna. Ungdomar upptäcker sin sexualitet och sig själva i samspel med andra. (Magnusson och Häggström-Nordin 2009, 340 – 341)

Sexualitet styrs av samhällets normer, regler och lagar som människorna skapar och har skapat om sexuella handlingar. Man kan se på sexualitet ur olika perspektiv. Ur biologiskt och fysiologiskt perspektiv handlar sexualitet om kroppen och kroppens funktioner. Sociologi och samhällsnormer handlar om hur samhället ser på sexualitet. Pedagogik handlar om hur man lär ut om sexualitet och juridik handlar om vad lagar säger om sexualitet, vad som är tillåtet och inte. (Nordenmark 2011, 28)

Ungdomstiden, 10 – 20 års ålder börjar samtidigt som puberteten och sträcker sig fram tills man blir vuxen. Under denna tid sker många förändringar, barnen frigör sig från sina föräldrar och kompisar blir allt mera betydelsefulla. Under denna period har de flesta sina första sexuella upplevelser. Ungdomar och deras sexualvanor påverkas inte enbart av kompisar, skola och föräldrar, media och internet har fått en allt större betydelse. (Magnusson och Häggström-Nordin 2009, 51) Alla barn utvecklas individuellt och sexualiteten hos en människa är personlig, individuell och unik. Med tanke på att ungdomar utvecklas individuellt kan det skapa förvirring hos dem. Det kan på samma klass till exempel finnas de som leker med leksaker medan andra redan har ett förhållande eller så kan de göra både och. (Korteniemi-Poikela och Cacciatore 2015, 21 - 22)

Sexualiteten hos ungdomar är alltså något nytt och relativt okänt när de kommer in i puberteten. Sexualiteten är en del av livet och den påverkas av många olika saker. Sexualiteten handlar inte bara om att kroppen utvecklas och att man börjar intressera sig för sex utan kan ses ur flera perspektiv. Sexualiteten kan ses ur både biologiskt, fysiologiskt, juridiskt, pedagogiskt och sociologiskt perspektiv. Alla dessa perspektiv kan i sin tur leda till mycket förvirring bland ungdomarna, de funderar på vad man får och inte får göra, varför de har sådana tankar som de har och varför det händer olika saker med kroppen och varifrån de kan få information om dessa saker. Sexualiteten styrs av samhällets normer, regler och lagar vilket också kan göra ungdomarna förvirrade, en del saker ska man inte göra och en del saker ska man göra eftersom "alla andra" gör det. Sexualiteten, ungdomen och puberteten är något nytt som pågår under ganska många år och som för med sig förändringar, upplevelser och frågor. I denna period av livet är det viktigt att ungdomarna får saklig information och fakta om vad sexualitet är och att de har någon att prata, fråga och diskutera med.

3.1. Ungdomarnas sexuella utveckling

Puberteten börjar oftast i åldern 8 - 14 och varar tre till fyra år. Kännetecknen på att puberteten har startat är längdtillväxt, könshår, brösttillväxt och känslan av att något förändras i kroppen. (Dahlöf 2010, 39- 41) Genomsnittsåldern för flickors menstruations start är 12-13 år, och pojkar blir könsmogna när testiklarna börjar producera spermier och det sker i genomsnitt i åldern 11 - 13. (Sandler, u.å.) Puberteten är en period i livet där det händer mycket förändringar, kroppen förändras, intresse för sex blir större, ungdomarna behöver mera sömn, ämnesomsättningen förändras, det blir svårt att sitta still och känslorna varierar ständigt och det väcks mycket frågor. (Dahlöf 2010, 16)

Enligt handboken Sexualitet steg för steg (Korteniemi-Poikela och Cacciatore 2015, 21 - 22) ses barn och ungdomars inre sexuella utveckling som en rad händelser som sker i olika skikt: förnuftets-, känslornas- och biologins skikt. I förnuftets skikt händer en medveten bearbetning där information bearbetas och attityder formas. Till detta skikt hör också barn och ungas föreställningar och missuppfattningar, deras förmåga att bedöma risker och att ta beslut, att reflektera samt kunskap som de fått via erfarenheter och via inläring. Först är barnets inställning till sexualiteten en lekfull nyfikenhet. I förpuberteten börjar den hormonella mognadsprocessen. Ungdomarna är känslomässigt förvirrade och den kunskap man har förvandlas till en personlig erfarenhet och man börjar söka mera information. Ungdomarna är sårbara och börjar kritiskt granska sig själva. För unga vuxna ökar sexlusten och självförtroendet vilket gör att man vågar testa på verkliga handlingar. I vuxen ålder får man erfarenheter att styra sexualiteten. I känslornas skikt blir barnen och ungdomarna självständiga genom att prata med jämnåriga, vänskapsförhållanden och en känsla av att tycka om någon och att vara förälskad. Om barn och ungdomar tillåts ha olika känslor får de en bättre självkänsla, vilket i sin tur stärker barnet. På samma gång lär de sig en empatisk inställning till det egna jaget, de lär sig att livet inte alltid är perfekt och att man inte alltid får som man vill. I det biologiska skiktet utvecklas barnet till vuxen genom puberteten. Barnet bekantar sig med kroppsliga intryck och signaler. Det biologiska skiktet handlar om kroppens mognad och utveckling.

3.2. Ungdomarnas sexuella kunskap

Nordenmark (2011, 29 - 31) refererar Läkare och forskare Åsa Kastbom som säger att det är viktigt att barn och unga får information om deras kroppar redan i tidig ålder. Kastbom anser att barn och unga idag har mycket teoretisk och ytlig kunskap om sexualitet som de framförallt söker fram via media men de har inte en större förståelse än tidigare. Den sexuella utvecklingen börjar redan i fosterstadiet och pågår till livets slut. Barns sexualitet handlar om att upptäcka sin kropp. Att barn upptäcker hur det känns när de rör vid olika kroppsdelar vad som tar ont och vad som är skönt ingår i det naturliga utforskandet. Detta ger självkänsla och kunskapssökande under barndomen och tonåren. Det är viktigt att vuxna accepterar detta och visar att det är okej eftersom utforskandet är centralt för sexualiteten och det skapar en positiv syn på sexualitet för resten av livet. Bristfällig information om kön och kroppsliga funktioner kan leda till att unga inte känner igen vad som händer under puberteten, till exempel varför flickor får mens, hur könssjukdomar sprids eller hur man blir gravid.

År 2000 och 2006 skickade Family federation of Finland (Kontula 2010, 376 – 381) ut ett brev till skolhälsovårdare till varje skola som hade en åttondeklass med elever i åldern 14. Brevet begärde att skolan skulle delta i den nationella sexuella kunskapsquizen av Kontula et al (2001) och Kontula & Meriläinen 2007. Ifall skolan svarade jakande på brevet skickades materialet till frågesporten. Ungdomar i Finland har fått svara på frågesporten om kunskap om sexuell hälsa år 2000 och år 2006. År 2006 var flickors kunskap ännu märkbart högre än pojkarnas. Den sexuella kunskapen varierar inte märkbart över olika regioner i landet. Ämnen var flickorna hade bättre kunskap handlade om menstruation, bröst, flytning, abort, klitoris, infertilitet, akut p-piller och p-piller samt sexuellt överförbara sjukdomar. Frågorna som mäter sexuell kunskap innehöll 7 kategorier; pubertet, könsorgan, masturbation, samlag, graviditet, sexuellt överförbara sjukdomar och preventivmedel. Det som de kunde mest om överlag var masturbering och preventivmedel. Pojkarna kunde mest om masturbering och könsorgan. Flickor kunde mer om frågor som handlade om puberteten och graviditet. Både flickor och pojkar hade minst kunskap om samlag och om sexuellt överförbara sjukdomar. I undersökningen kommer det fram att det finns ett behov av bättre sexuell kunskap om mödomshinnan, menstruationscykeln, risken för graviditet, hur mycket man kan lita på kondomer och p-piller, vad det finns för olika

sätt att testa sexuellt överförbara sjukdomar, könssjukdomar utan symptom, smärta relaterat till första samlaget och att det är vanligt att det kan ta länge mellan första samlaget och första orgasmen för flickor.

De mest avgörande faktorerna för sexuell kunskap var skolframgång. Bättre prestation i skolan resulterar i bättre sexuell kunskap. Det är lättare för en elev att ta till sig sexuell kunskap om hen har goda kognitiva färdigheter. Ungdomar tillämpar kunskaperna i sina sociala sammanhang medan de på samma gång observerar och tar emot kunskap från media och andra informationskällor. Pojkar fick lägre poäng i sexuella kunskapstester även när skolframgången var lika bra som flickornas. Förmodligen eftersom flickor har lättare att ta till sig information och att bearbeta den. Desto mer sexualundervisning pojkar får desto mer sexualkunskap har de. Endast de pojkar som hade bra betyg och deltagit i sexualundervisningen i skolan fick lika många poäng som flickorna i testet. Ifall pojkarna inte presterade bra i skolan och inte deltagit i sexualundervisningen var deras sexualkunskap överlag ganska bristfällig. (Kontula 2010, 381 – 382)

Intresset för sexuella erfarenheter var inte relaterat till sexuell kunskap. Bland flickor var erfarenheterna av samlag och att vilja ha samlag inte relaterade till hur mycket kunskap de har om sexualitet. Pojkar som redan har erfarenhet av samlag har också den lägsta sexuella kunskapen. (Kontula 2010, 382)

3.3. Attityder till sexualiteten bland ungdomar

Tidigare var det inte accepterat med utomäktenskapliga förhållanden men idag har vi oftast en mera tillåtande attityd i vårt västerländska samhälle. Dagens ungdomar har en mer liberal syn på sexualitet och de har varierande typer av sexuella relationer och uttryckssätt. Med tanke på att samhället har blivit mera mångkulturellt finns det dock undantag. Ungas sexualvanor påverkas av kompisar, skola och föräldrar och i hög utsträckning av budskap förmedlade via internet och media. (Magnusson & Häggström-Nordin 2009, 51)

I projektet ”Tonåringars sexuella välbefinnande”, gjort av Chris Magnusson för boken Ungdomar, sexualitet och relationer fick ungdomarna svara på frågan vad sexualiteten betyder för dem och då framkom fyra teman: närhet och kärlek till en partner, fint/härligt/skönt, mycket och inget. Sexualiteten är ett sätt att visa att man älskar varandra och man kommer närmare varandra, svarade 30 procent av ungdomarna. ”Det betyder rätt mycket för mig. Att ha en partner som förstår mig och kan tillfredsställa mina behov. (Tjej, 16 år)” Sexualitet är något fint och härligt tyckte 30 procent av ungdomarna. 20 procent av ungdomarna tyckte att sexualiteten betyder mycket, många inkluderade ett kanske. ”Mycket, tror jag. (Kille 16 år)” Av de som svarat tyckte 20 procent att sexualiteten inte betydde något eller att det var oviktigt. ”Inte ett smack. (Kille, 16 år)” (Magnusson & Häggström-Nordin 2009, 96 - 97)

Enligt flera studier som gjorts under 1990-talet finns det skillnader i attityder till sexualitet, flera flickor än pojkar tycker att sex är något som hör till fasta relationer och att man endast ska ha samlag med den man älskar. Mot slutet av 1990-talet har det skett en förändring i attityderna, en ökande andel ungdomar ansåg att det är accepterat att ha samlag utanför en fast relation. Ungdomar kopplar till en viss mån inte ihop sexualitet och kärlek idag, kärleksideologin ställs mot nya attityder. Magnusson och Häggström-Nordin refererar till Hammarén och Johanssons studie (2002) var det framkom att ungdomar har en ganska fri syn på sexualitet och kroppen. Största delen av ungdomarna ansåg att det inte är killen som har det största sexuella begäret, de ansåg också att tjejer som är sexuellt aktiva inte är en ”hora”. Trots att kärleksplikten sattes ifråga bidrar den ändå till att forma ungdomars sexualliv. Enligt uppföljande studier från 1989 till 2003 (Herlitz 2005) har ungdomar en mer accepterande attityd än bara för ett decennium sedan. ”One-night-stands” har blivit vanligare, det är vanligare med flera sexpartners samtidigt, ungdomar sexdebuterar tidigare och de har en mer öppen inställning till homo- och bisexualitet. (Magnusson & Häggström-Nordin 2009, 53)

3.3.1. Ungdomars sexuella erfarenheter

I ett projekt, "Tonåringars sexuella erfarenheter" har tonåringars sexuella erfarenheter klargjorts. Åtminstone varannan tonåring hade haft sex vid 16 års ålder, ytterligare en fjärdedel hade haft sex vid 18 års ålder och en fjärdedel hade inte haft samlag. Vid första samlaget var, enligt projektet, var fjärde flicka och var femte pojke yngre än 15 år och sju av tio flickor och pojkar var mellan 15 och 18 år. De flesta av både pojkarna och flickorna valde att inte ha samlag eftersom de väntade på den rätta personen. För flickor i 16 års ålder var den andra orsaken att de inte kände sig tillräckligt mogna, pojkarna oroade sig för att få en sexuellt överförbar infektion. Tredje orsaken för båda könen var att de inte hade någon partner. För flickor i 18 års ålder var den tredje orsaken till att inte ha sex rädslan för att få en sexuellt överförbar sjukdom och pojkarna trodde att partnern inte vill ha sex. Orsaker till att ha sex för flickor i 16 års ålder var att de tyckte mer om den partnern de hade just då än någon annan de hade haft tidigare, pojkarna kände sexuell lust. Den andra orsaken för båda könen var att de ville testa på hur det är och de tycker att det är spännande. För både pojkar och flickor i 18 års ålder var den första orsaken till att ha sex att de känner lust, de andra skälen var att de tyckte om personen mer än någon annan och att de ville testa hur det är. De mest positiva erfarenheterna var att känna sexuell lust för båda könen i 16 och 18 års ålder, den andra positiva erfarenheten var att komma närmare sin partner. 23 procent av 18 åriga flickor och endast 6 procent av pojkarna i samma ålder tyckte inte om sitt första samlag. Flickorna var ändå nöjdare med sitt sexliv i 18 års ålder, 45 procent av flickorna och 25 procent av pojkarna tyckte att deras sexliv var mycket bra. (Magnusson & Häggström-Nordin 2009, 96-97)

3.4. Skolans roll i sexualundervisningen

Att tala om sex med elever är utmanande. Eleverna tycker själva att sexualkunskap är viktigt och de tycker inte det är jobbigt att komma på lektionerna. Det är mer sannolikt att det är läraren som tycker det är svårt att prata om sex i skolan och få ha utbildning inom sex och samlevnad. Sexualundervisningen handlar inte enbart om biologiska funktioner och kroppen utan också om hur tankar om sex påverkar oss och våra relationer. Skolan ska

förmedla demokratiska värderingar så som alla människors lika värde och rätt till sin egen kropp. (Dahlöf 2010, 11 – 14)

Eftersom ungdomar lätt kan hitta information på internet angående sex och samlevnad är det viktigt att vuxna ger mera kunskap om vad det är att vara sexuell. Det är lätt att internet ger fel bild på vad sex är, till exempel genom pornografi. Därför är det viktigt att ungdomarna har vuxna att prata med, till exempel lärare när de har något de funderar över. Lärarna bör kunna ge eleverna verktyg för hur man tolkar filmer och kunna förklara att sex inte ser likadant ut när kameran inte är med. (Dahlöf 2010, 14 – 15) Nordenmark (2011, 38) refererar Rogala som anser att skolan ofta saknar fördomsfri diskussion om pornografi. Lärarens egen uppfattning påverkar hur hen förmedlar informationen om pornografi. När man pratar om pornografi i skolan ska man fundera på frågor om normer, ojämställdhet, rättigheter och hbt- perspektiv.

Sedan 2006 får elever i årskurs 7 – 9 i Finland sexualundervisning ungefär 20 timmar under de 3 åren. Sedan 1970 – talet har man utbildat preventivmedelsrådgivare som samarbetar med skolorna, samarbetet verkar ha en betydelse eftersom Finland gör minst aborter i de nordiska länderna och kondom användningen är högre än hos svenska ungdomar. Man kan anta att utbildning i skolan har en effekt på ungas sexuella vanor eftersom att ungdomar i Finland lägger större vikt på trogenhet sedan man satsat på utbildning än till exempel vad svenskar gör. (Nordenmark 2011, 111 – 112)

Nordenmark (2011, 113) refererar Wallin m.fl. som har gjort en studie, "*International perspectives on the ABC of sex and relationships education – approaches, benefits and constraints*". De studerade tidigare forskning om sex- och samlevnadsundervisning i ett internationellt perspektiv. De valde ut 60 artiklar för granskningen. De hittade 7 påståenden om sexualundervisning: Läraren bör ha en positiv attityd och sätta mer fokus på sexuell njutning och lust, undervisningen ska vara anpassad efter elevernas behov och verklighet, för att utveckla elevernas självkontroll och minska riskbeteende ska man satsa på empowerment, öka självförtroendet och självkänslan, eleverna anser att läraren ska vara avslappnad, kunna leda klassen, lyssna på eleverna och kan skapa en tillåtande miljö, de länder som har en mer öppen syn på sex använder mer skydd, många lärare har bristande kunskap om sex och samlevnad, sex- och samlevnadsundervisningen riktar sig oftare till

flickor. De listar några saker om vad man kan göra för att öka elevernas motivation: utgå från elevernas frågor, eleverna ska lista normer på skolan och förekomst av trakasserier och kränkningar, ge eleverna uppgifter, till exempel att göra en kampanj för att öka kondom användningen, utgå från empowerment som perspektiv, låta eleverna skriva ner frågor och tankar, använd rollspel, ge tips om var de kan söka efter information och ställa frågor. (Nordenmark 2011, 113 - 115)

3.5. Sammanfattning

Sexualitet är något som berör alla, speciellt ungdomar eftersom de kommer in i puberteten. Sexualiteten styrs av samhällets normer, lagar och regler. Sexualiteten kan leda till förvirring hos ungdomarna, de vet inte vad som anses vara rätt och fel. Under tonårstiden är det mycket som händer fysiskt, psykiskt och socialt. Kroppen och tankarna förändras och kompisarna blir allt viktigare. Under denna tid är det viktigt att ungdomarna får kunskap om allt som har med sexualitet att göra och att de har någon att prata med.

Ungdomar har idag en mera liberal syn på sexualiteten. Allt fler tycker att det är accepterat att ha sexuellt umgänge utanför fasta relationer, "one-night-stands" och att ha flera sexpartners samtidigt har blivit vanligare och ungdomarna har också en mer öppen inställning till homo- och bisexualitet. De flesta ungdomar tycker att sexualiteten är något fint och härligt, en liten andel tycker att det inte betyder något eller är oviktigt. Varannan tonåring har haft sex vid 16-års ålder. Orsaker till att ha sex för båda könen är att de vill känna på hur det är och att de tycker att det är spännande. Det är vanligare att pojkar tycker om sitt första samlag men de mera missnöjda med sitt sexliv än vad flickor är.

Sexualundervisningen i skolan är viktigt enligt ungdomar och det har visat sig att den ger resultat. Det är vanligt att lärare i skolan tycker att det är jobbigt att prata om sexualitet medan det är något som ungdomarna gärna diskuterar och vill ha kunskap om. Eftersom ungdomar lätt hittar information om sexualitet på internet är det viktigt att vuxna ger mera kunskap om vad sexualitet är eftersom internet kan ge en felaktig bild på vad det egentligen är.

4 Hur söker ungdomar information om sexualitet?

I vår undersökning har vi en enkätfråga om var respondenterna söker information om sex, vi frågar också om de tittar på pornografi och varför. Därför vill vi ha tidigare forskning inom detta område så att vi kan jämföra våra resultat med den tidigare forskningen. Ungdomar har många frågor om sexualitet som de försöker hitta svar på i olika forum till exempel på nätet, tv, tidningar, communities och så vidare. Informationskanalerna är många men det finns bara några som är bra, okommersiell, inte normativa och korrekta. (Nordenmark 2011, 95) Ungdomarnas sexualitet påverkas av alla dessa informationskällor. (Dahlöf, 2010, 173)

Enligt rapporten Ungdomar och sexualitet (Socialstyrelsen 2010) får 55 % av flickorna och 65 % av pojkarna mellan 15 – 19 år information om preventivmedel och sexuellt överförda infektioner från skolan. 36 % av flickorna och 56 % av pojkarna sökte information från internet. Till ungdomsmottagning sökte sig 48 % av flickorna och 29 % av pojkarna för att få information. (Nordenmark 2011, 43 - 44) Ungefär hälften av både pojkarna och flickorna tycker alltså att de får bra information om preventivmedel och sexuellt överförda infektioner från skolan. Pojkarna är mera benägna att söka information från internet och flickorna vänder sig hellre till ungdomsmottagningen.

Ser man på skolundervisningen så tyckte endast 4 % av flickorna och 2 % av pojkarna att undervisningen var mycket bra, 18 % tyckte att den var ganska bra. Av flickorna ansåg 35 % att man bäst får information om preventivmedel hos ungdomsmottagningen, 19 % från skolan och 14 % internet. Av pojkarna ansåg 31 % att bästa informationskällan var internet och lika många ansåg att skolan var bästa informationskällan. 19 % ansåg att ungdomsmottagningen var stället man kunde söka sig till för att få information. Flickorna pratar mer om sexualitet med kompisar medan pojkar hellre pratar med sin partner. (Nordenmark 2011, 43 – 44) Endast en liten del av både pojkarna och flickorna tycker alltså att preventivmedelsinformationen i skolan är mycket bra. Flickorna vänder sig också i denna fråga hellre till ungdomsmottagningen och pojkarna söker information från internet och via skolan.

4.1. Pornografi

Eftersom pornografi är en stor källa till kunskap om sex för ungdomar idag har vi valt att ta med tidigare forskning inom pornografin för att kunna jämföra våra respondenters svar och för att se samband eller olikheter. Många ungdomar vet att pornografi inte är accepterat från samhällets synvinkel och därför känner de skam och skuld om de tittar på pornografi. (Nordenmark 2011, 37) Många ungdomar som har tittat på pornografi kan ha kommit över sidan av en slump. De kan tycka att det är spännande på grund av att det är förbjudet. (Dahlöf 2010, 173 – 174)

Magdalena Mattebo har undersökt pornografikonsumtion i relation till sexuella erfarenheter, livsfaktorer, hälsa och inställning till sexualitet och pornografi. I undersökningen deltog totalt 877 ungdomar i 16 års ålder, 477 pojkar och 400 flickor svarade på frågor om pornografi, sexuella erfarenheter och tankar om sex. Nästan alla pojkar och nästan hälften av flickorna hade tittat på porr åtminstone någon gång. 9 av 10 pojkar och 3 av 10 flickor sade att de tittar regelbundet på pornografi. Bland de som tittar på pornografi fantiserade pojkarna mera om att testa på sexuella handlingar som de sett i pornografi, däremot var det lika många flickor som pojkar som sade att de hade testat sexuella aktiviteter som de hade blivit inspirerade av när det tittat på pornografi. Fler pojkar sade att de tittade mer på pornografi än vad de ville medan många flickor sade att de tittar mindre på pornografi än vad de ville. Lika stor andel flickor som pojkar sade att deras sexuella beteende påverkas i hög utsträckning av pornografi. (Mattebo 2014, 64-65)

718 gymnasieelever deltog i en annan enkätstudie som genomfördes i 48 klassrum, de besvarade frågor om deras sexualvanor, erfarenheter, attityder till pornografi och sexualiserat media. 1/3 av kvinnorna och 7 % av männen ansåg att osäkerhet och krav kan bli en följd av pornografi, flera kvinnor ansåg att pornografi kan bidra till att skapa en förvrängd bild av sexualiteten. I den här undersökningen kom det fram att män som tittar mycket på pornografi var mera benägna att involvera sig i sexuella aktiviteter jämfört med män som tittar mer sällan. (Magnusson och Häggström-Nordin 2009, 70 – 71)

Pornografi ger en felaktig bild på både mannen och kvinnan. Många verkar ändå veta att pornografi skiljer sig från det sex man kommer att uppleva. Flickorna verkar ha svårt att förhålla sig till kvinnorna i pornografi, deras utseenden och beteenden. (Dahlöf 2010, 174 – 175)

Idag är det vanligt att ungdomar vänder sig till internet när de har frågor om sexualiteten och ungdomarna påverkas av alla de informationskällor som de hittar via internet. Få elever tycker att sexualundervisningen i skolan är mycket bra. I frågor om preventivmedel tycker både flickor och pojkar att skolan inte är en bra informationskälla, flickorna vänder sig i denna fråga hellre till ungdomsmottagningen och pojkarna till internet. Många ungdomar använder sig av pornografi för att ta reda på information om sex. Många känner skam och skuld när de tittar på pornografi samtidigt som de kan tycka att det är spännande.

5 Kommunikation

Via filmer försöker man nå åskådarna och föra fram information och budskap. Det samma gäller kommunikation och därför är det väsentligt att vi går igenom vad kommunikation är, hur den fungerar och vad den påverkas av. Inom kommunikation kan man använda sig av olika redskap när man vill föra fram ett budskap, redskap som kan användas är exempelvis bild eller film.

Eide och Eide (2009, 443) refererar Øvreeide (2000) som anser att man i kommunikationen med barn och unga kan använda sig av olika element. Att vara uppmärksam när man lyssnar på barnet eller ungdomen och att avvakta reaktionen från dem när man gett till exempel information.

Språket har olika slags redskap till användning för hur ett budskap ska föras fram. Redskapen kan vara till exempel att prata, visa bilder eller filmer. När ett budskap ska föras fram till någon uppstår det en reaktion hos den som tar emot informationen, vi måste tolka det vi hör och ser, dra slutsatser på vad vi hör och ser och fånga upp informationen.

Denna process kallas kommunikation. Kommunikationen påverkas av miljön: var man är, olika ljud, sitter man eller står man, är det en ny person, är personen arg eller glad, är det varmt eller kallt och så vidare. Kommunikationen kan vara svår att tolka men kan underlättas genom att man blir medveten om hur man tolkar det som händer och lära sig att tänka igenom våra känslor som kan vara inblandade. Den som framför ett budskap behöver också tänka igenom hur budskapet förs fram. Det blir lätt missförstånd, som kan bero både på den som för fram budskapet och på den som tar emot budskapet. Missförstånden kan bero på problem i kommunikationen eller svårigheter i tolkningen. När ett budskap förs fram ska man tänka på att förklara, beskriva och tänka efter vad man menar. Allt kan tolkas olika beroende på vem mottagaren är och vad mottagaren har för tankesätt och föreställning. (Andersson 2005, 60 – 62)

Hilde och Tom Eide har listat råd som kan vara till hjälp under kommunikationen. Råden för att skapa en lyckad kommunikation är exempelvis: försök hitta ett gemensamt intresse för att skapa uppmärksamhet, fokusera på den du kommunicerar med och visa att du ser hen, var en god lyssnare som ger bekräftelse och respons samt använd dig av hjälpmedel vid behov, till exempel lekar och böcker. Man skall ge informationen på ett sakligt sätt som är anpassat efter personens utveckling och situation och använda sig av ett enkelt språk som ligger nära barnets/ungdomens egna. (Eide & Eide 2009, 443 – 444)

5.1. Sammanfattning

Kommunikationen handlar alltså om att prata, lyssna, tolka, se, dra slutsatser och att fånga upp information. Det finns många faktorer som påverkar kommunikationen mellan sändaren och mottagaren som är bra att tänka på när man ska föra fram något. Miljön är något som påverkar en kommunikation, till exempel var man är, oljud, tonläge och gester. Detta är något som vi måste tänka på när vi visar informationsfilmen i vår undersökning. I kommunikationen kan man ta hjälp av till exempel bilder och filmer som ett komplement till att man pratar. Genom att visa intresse för lyssnaren kan man komma att få en lyckad

kommunikation, till exempel genom att visa en film för ungdomar som idag lever i en visuell värld fylld av teknik.

6 Olika inlärningsstilar

Alla individer lär sig olika och detta behöver beaktas i undervisningen. För att få en inblick i hur eleverna tar till sig information, som vi behöver veta med tanke på vår undersökning, har vi skrivit om olika inlärningsstilar och vad som kännetecknar dem. Vi fokuserar på den visuella inlärningsstilen och på vilket sätt film kan användas i undervisningen samt hur filmen ska vara uppbyggd för att tilltala åskådarna.

Alla individer lär sig på olika sätt och har olika inlärningsstilar. Inläringen påverkas av både inre stimuli, yttre stimuli och den känslomässiga statusen. Till de yttre stimuli hör ljud, ljus, temperatur och miljön medan inre stimuli berörs av känslotillståndet och det fysiska tillståndet. Den känslomässiga statusen handlar om motivationen, strukturen och bemötandet. I boken *Hjärnan och pedagogiken – ett samspel* menar Arne Maltén att man skall utveckla ett hjärnbaserat lärande. Med det menar han att man skall planera undervisningen så att den drar nytta av hjärnans kapacitet för utvecklingen av kraften, kunskapen, kreativiteten och känslan. Att motivationen hos en individ kopplas till känslan har stor betydelse för ett kunskapsområde, och den mest gynnsamma inläringen sker när individens perspektiv fungerar. När individen ska hämta information och lära sig påverkas och formas hen positivt när miljön, materialet och när personerna som är inblandade och det för alla gemensamma trivseln stämmer. (Andersson 2005, 41)

De flesta eleverna vill ha deras beskrivningar svart på vitt, det är viktigt med ett helhetsperspektiv på vad de ska lära sig eller göra. De behandlar och lär sig när de blir intresserade. När eleverna får enskilt fakta och ordningsföljder får de svårt att koncentrera sig och upplever informationen som tråkig och engagerar sig därför inte. De här eleverna är holistiska. Genom en amerikansk studie visar det sig att 55 % av den vuxna befolkningen är holistiska och 28 % är analytiska, det resterande antalet är både och. 65 %

av lärarna undervisar i skolan på ett analytiskt sätt medan 75 % av eleverna är holistiska. Att känna till de olika inlärningsstilarna, vad som påverkar inläringen och vad som sätter fart på behandlingen av både analytisk och holistisk information, är viktigt för att alla ska få möjligheten att lära sig. (Andersson 2005, 46)

Individen kan delas in utgående från det sinne som har övertaget vid inläringen. För en auditiv person är ord och språk viktigt vid inläringen och att ha en dialog betyder mycket. De använder sin röst för att visa sina känslor och de skriker, gnäller och klagar högljutt. De tänker ofta högt och pratar för sig själva och blir störda av främmande ljud och oljud. En auditiv person lär sig genom att lyssna, prata, diskutera och genom att tänka högt. För den auditiva eleven kan det hjälpa att få material som till exempel en ljudbok. (Andersson 2005, 42 – 45)

Den kinestetiska personen lär sig genom att göra praktiska och konkreta uppgifter. De provar sig fram och spelar gärna rollspel. De tolkar andra genom att se på deras kroppsspråk. De behöver ofta något att ha i händerna, kan ha svårt att sitta stilla och lyssna på till exempel undervisningen och andras rörelser distraherar dem. (Andersson 2005, 42 – 45)

Den visuella individen lär sig bäst genom att se, bedöma och notera de saker som händer runtomkring dem. De lär sig genom att titta på bilder och andra bildbaserade data. De vill ofta läsa själva och skapar en bild av det de läser, vilket betyder att synsinnet är det centrala för dem. De antecknar, ritar och skapar bilder för att komma ihåg och lära sig materialet. De tolkar ansiktsuttryck medan den auditiva personen tolkar röstläge. (Andersson 2005, 42 – 45)

6.1. Mediepedagogik

För att få en variation i undervisningen är media ett bra verktyg, och media kan användas på många olika sätt i undervisningen. Att ta upp mediepedagogik är väsentligt eftersom

vårt samhälle blir allt mera digitaliserat och det väcker intresse för ungdomarna. Med tanke på att ungdomar söker information om sex på nätet (se ovan s. 12) så är det viktigt att vi tar upp om mediepedagogik. Mediepedagogik handlar inte bara om var man får information utan också om mediefostran och att vara mediekritisk. Ordet medier har olika betydelse, till exempel tidningar, böcker, tv, reklam, spelfilm internet och så vidare. Medier formar idag vårt samhälle och våra liv. Skolan har även fått ett ansvar att lära barn och ungdomar att hantera vad media har för utbud. (Olson och Boreson 2004, 10 - 20)

Dagens barn och ungdomar lever i ett mediasamhälle. Ljud, färger och upplevelser som medierna för ut lockar och berör barn och unga. I medierna ser de olika kulturer, testar sig själva mot olika mediebilder och testar vad det finns för olika identiteter. Bland annat ljud och bilder som fångar barn och ungas uppmärksamhet kan användas i undervisningen istället för att enbart använda sig av skriven text eller muntligt framförande. (Olson och Boreson 2004, 10 - 20)

Mediepedagogik är en metod som kan användas av lärare oavsett vad de har för ämne. Att använda sig av bilder, ljud och ett språk som är retoriskt kallas för vidgat textbegrepp. Det vidgade textbegreppet kan förklaras som att fakta inte alltid behöver betyda att man lär sig genom läsning. Lärandet kan också ske genom att avlyssna, använda sig av drama och rollspel, se på film eller videor och genom att studera olika bilder. Det här hjälper eleven att förstå, det ger upplevelser och ger en förmåga att lära sig att tolka texter på ett annat sätt. Olson och Boreson (2004, 10) har i sin bok intervjuat Thomas Koppfeldt som säger att "Kunskapen kan bli djupare och mer långvarig när man får tillfälle till reflektion utifrån egna erfarenheter". När man använder sig av medier i undervisningen kan eleverna få en bredare förståelse och bredare kunskap. Som inspiration och kunskapsunderlag används också allmänt bland annat olika slags bilder, musik och text. När man använder sig av mediepedagogik i undervisningen går det ut på att använda och undervisa med, om och för medier. Tanken bakom det är att jämlikhet och yttrandefrihet understöds genom att allt fler människor vet hur man ska hantera medieuttryck. Eleverna lär sig och ser både negativa och positiva saker genom medierna, om medierna och vad som är lärorikt och inte. (Olson och Boreson 2004, 10-11)

Att använda filmen i undervisningen som verktyg är mångsidigt, Thomas Koppfeldt menar att stoppknappen är den bästa funktionen. Stoppknappen kan användas när man i undervisningen vill stanna upp, diskutera och prata om det man sett i filmen eller om man vill fundera tillsammans med klassen vad som kan tänkas hända i fortsättningen av filmen. Koppfeldt menar att det är så man kan använda sig av olika medieformer i undervisningen, oavsett vilket ämne man undervisar, det är samtalet som är det väsentliga. Han menar också att det är viktigt att pedagogen har en utbildning om grunderna i hur man diskuterar kring film, bild etc. med eleverna. Det är vanligt att pedagogerna har kunskap om mediepedagogik men att de inte vet hur de ska använda sig av den, och att många pedagoger är förvånade över hur mycket kunskap de har genom sina egna erfarenheter av media. (Olson och Boreson 2004, 11 – 12)

Martin Jönsson är chefredaktör på tidningen Journalisten och har formulerat 5 råd till de som konsumerar media. Man skall ta del av många medier för att få en bredare bild av händelser och inte enbart tro på en källa, man ska söka och kontrollera flera källor, man skall vara kritisk, man skall vara skeptisk till både det man ser och hör, och vara medveten om att det är någon som har bestämt hur till exempel nyheten skall bli presenterad. Nyheten kan tolkas som positiv eller negativ beroende på i vilken tidning eller tv kanal man ser den. Man ska försöka förstå vad journalistik är, vad det går ut på och vad som påverkar en journalists arbete. Som sista råd ger han att man själv ska söka egen information, inte enbart lita på journalistiken utan också diskutera med andra för att få en mera verklighetsbaserad version av till exempel händelsen. Medierna visar inte alltid sanning. (Olson och Boreson 2004, 23)

6.2. Filmpedagogik

Syftet med vårt examensarbete är att undersöka ungdomars respons på en informationsfilm, vi vill veta hur filmen kan användas i undervisningen och hur en film ska vara uppbyggd för att ungdomarna ska vara intresserade av filmen samt hur de bäst tar till sig en film. Elever i skolan lär sig alla olika. En del lär sig genom vanlig undervisning och

text och andra lär sig genom film, bild och grupparbeten, detta innebär att en varierande undervisning behövs för att alla ska ha en möjlighet att lära sig. Förut fanns det en rädsla för film, man trodde att rörliga bilder kunde skaka om vårt inre. Man kan inte visa vad som helst för ett barn men vuxna ska inte heller vara rädda för att visa film för barn i hopp om att skydda dem. Utvecklingen av filmpedagogikens roll och möjligheter i skolan har hämmats på grund av rädslan för filmens effekt, vilket har gjort att pedagoger fortfarande behöver arbeta hårt för att media och film ska vara en del av undervisningen. Genom att ge barnen möjlighet att skapa, analysera och se kan barnen bli filmkunniga. (Janson 2016, 18 - 20)

Nya medier sätter relationen mellan lärare och elev på prov, barn och ungdomar har unika och fördomsfria erfarenheter av det digitala. Med tanke på att den digitala kulturen växer uppstår också nya läromedier. Användning av digitala verktyg i samhället utmanar skolans syn på vad som behövs för att lärandet ska gå framåt. (Lindstrand & Selander 2009, 54 - 56)

Estetiska ämnesområden i skolan definieras ofta utifrån som att man gör något praktiskt, något avkopplande, som ett avbrott, som kontrast mot det ensidiga abstrakta och teoretiska skolarbetet. Kommunikationsteknologins utveckling har utmanat skolans ensamrätt på kunskap och bildat nya utgångspunkter för produktion, distribution och konsumtion av olika former av medietexter. På grund av detta har det blivit vanligare att framhäva betydelsen av det visuella i vår kultur. (Lindstrand & Selander 2009, 72) När man arbetar estetiskt ställs man mot de verkliga erfarenheter som bygger på sinnesintryck. Människans hela förnuft aktiveras och hen måste själv reflektera över det som hen ser och gör. I framtiden är skolan en kombination mellan estetiska och vetenskapliga metoder. Genom att använda film kan man få fram personligt engagemang, lust och motivation hos eleverna. (Janson 2016, 92 - 93)

Till skillnad från andra läromedel, är filmens mening att ge eleverna samt pedagogerna en gemensam och stark känslomässig upplevelse. Det ger pedagogerna en möjlighet att använda sig av ett språk som de flesta ungdomar kan anförtro sig till. Vågar pedagogen utsätta sig och eleverna för starka känslor kan pedagogen få ett nytt perspektiv på vad

eleverna tycker är viktigt och pedagogen får visa förtroende för deras vilja. (Janson 2016, 61 - 62)

Lindstrand och Selander (2009, 91) refererar Simonsen, som säger att ungdomarnas nya former av medvetenhet leder till att tidigare problem inom utbildning och lärande inte finns längre. Idag är ungdomar villiga att vara aktiva och ta kontroll över sina egna lärprocesser, tidigare var ungdomarna mera passiva och avvaktande. Dagens utmaning är att ungdomar tar på sig skulden om de inte lyckas med något och de tycker att de borde klara allt själva, de har mera press på sig själva och är mer individualistiska än tidigare.

6.2.1. Filmens uppbyggnad

För att förstå en film, dess uppbyggnad och budskap är det viktigt att ha kännedom om hur en film kan vara uppbyggd. Beroende på hur filmen är uppbyggd kan innehållet och budskapet i filmen föras fram på olika sätt. Detta beror på hur filmens början, mitt och slut är upplagt. Detta är viktigt att ha i åtanke när man i undervisningen ska föra fram information genom en film. När filmen uppkom i början av 1900-talet var det inte sagt att filmen skulle ha en berättande form. Ekonomiska och tekniska tillfälligheter gjorde att filmen blev narrativ, det vill säga berättande. Filmproduktionen i Hollywood blev snabbt en industri, vilket tvingade fram ett standardiserat berättande.

Den klassiska berättarstrukturen, också kallad klassisk hollywoodfilm, baserar sig på teorier om berättarkonsten som Aristoteles skrev ner redan 350 f.Kr. Aristoteles menade att en tragedi ska bestå av sex grundelement: fabel, karaktär, tal, tankar, yttre framställning och musik. Fabeln är kombinationen av handlingar som tillsammans ska bilda början, mitt och slut. Handlingarna ska utföras av människor, alltså karaktärer. Ett av tragedins syften är att man som åskådare ska få själen renad genom medkänsla och medlidande för huvudkaraktären som går genom inre konflikter och yttre hinder. I slutet ska tragedin

innehålla en vändning från ett läge till ett annat till exempel från olycka till lycka. (Janson 2016, 114 – 115)

En film kan vara uppbyggd på olika sätt, men de flesta filmer följer den dramatiska kurvan som har en klar början mitt och slut. I filmens början, första akten, får vi börja lära känna huvudkaraktärerna och efter det kommer fördjupningen, vilket betyder att informationen vi fick i början bekräftas och fylls på. Mellan första och andra akten sker det en vändpunkt. I andra akten inträffar inre kriser och yttre konflikter, och mitt i andra akten inträffar också point of no return, när det börjar hända saker i filmen. Mellan andra och tredje akten sker andra vändpunkten, berättelsens riktning ändrar igen och i slutet av tredje akten kommer berättelsens höjdpunkt. I filmens avslutning får vi ett gott slut på filmen. (Janson 2016, 117 – 118)

Icke-dramatiskt berättande är en annan berättarteknik som ofta beskrivs som en spiral, strukturen är öppen och åskådaren måste vara aktiv. Filmen blir öppen för tolkningar, tillstånd och begrepp beskrivs genom att man vinklar dem från olika håll. Åskådaren får själv göra bilder fullständiga och värdera budskapet i dem. Interaktivt berättande är en annan berättarteknik som bygger på att göra åskådaren aktiv. Det ska vara möjligt för åskådaren att styra innehållet, man ska kunna välja och lagra innehållet på ett personligt sätt. Interaktiva berättandet förenar ofta text, bild, film och ljud. Möjligheterna till en stark upplevelse och påverkan ökar när vi stimulerar flera sinnen samtidigt. (Bergström 2004, 27-29)

Det finns även olika tider i filmen: berättelsetid, handlingstid och speltid. Berättelsetiden är den tid som vi får information om i filmen, handlingstid är den tid som utspelar sig framför kameran och speltiden är hur lång filmen är. Tiden kan följa en kronologisk ordning, man kan bryta kronologin och lägga till återblickar på vad som hänt tidigare eller framåtblicka till det som kommer att hända. Filmens tid kan komprimeras, man berättar en kort version om vad som händer under till exempel en månad. Tiden i filmen kan också förlängas så att händelsen i filmen tar längre tid än i verkligheten. Man kan även skildra en händelse ur olika perspektiv flera gånger i filmen. (Janson 2016, 115 – 116)

I filmen kan man också använda sig av olika berättarperspektiv. Narrationen kan antingen vara tillgänglig eller otillgänglig. Narrationen är tillgänglig när vi som åskådare har information om till exempel huvudpersonen som ingen annan i filmen har. Narrationen är otillgänglig när man som åskådare har lika lite information som huvudpersonen, som till exempel när en detektiv drar slutsatser utifrån mycket lite information. Man kan också skilja på objektiv och subjektiv narration. Den objektiva narrationen är sann, som vi inte ifrågasätter. Den subjektiva narrationen kan vara en händelse som skapas av karaktärerna, till exempel en dröm eller fantasi. (Janson 2016, 116 – 117) Berättarperspektivet i en film är avgörande för hur den tas emot av åskådarna. Ett vertikalt perspektiv där experter talar från oss här uppe till er där nere är oftast inte effektivt. Det är bättre att använda ett horisontellt perspektiv där berättaren och åskådaren är på samma nivå och kan utbyta erfarenheter, detta skapar trovärdighet och förståelse. Sändaren kan också ta på sig en roll och berätta i tredje person vilket skapar distans till berättelsen, ett annat sätt är att forma berättandet som en intervju eller dialog. Vanligast är det att berättelsen berättas från första person. (Bergström 2004, 31)

6.2.2. Hur en film är uppbyggd för att tilltala åskådarna

Eftersom vi kommer att undersöka ungdomars respons på en informationsfilm så behöver vi ha kunskap om hur en film ska se ut för att den ska tilltala åskådarna, hur man ska föra fram ett budskap så effektivt som möjligt. För att ett budskap ska vara effektivt ska det innehålla pedagogik, underhållning och övertygelse. De underhållande faktorerna väcker och lockar publiken medan den pedagogiska aspekten minskar uppfattningen om att det är frågan om upplysningsverksamhet. Budskapet måste också ha ett klart definierat syfte för att vara effektivt. (Macdonald 2007, 32 - 33)

För att budskapet ska vara effektivt måste man också ha kunskap om målgruppen. Man kan forska och samla in kunskap om målgruppen innan man utvecklar filmen själv. Om det är möjligt ska filmen testas, man kan använda sig av till exempel fokusgrupper, en liten grupp på fem till tio personer som liknar målgruppen. Man visar filmen för fokusgruppen först,

de får ge feedback på filmen och därefter kan man göra eventuella förändringar. Efter granskning produceras filmen, oavsett form, och sprids till målgruppen. Feedback från ett antal källor används sedan för att utvärdera effekten av filmen. Denna analys används för att förfinas filmen och för att försöka göra den effektivare. (Macdonald 2007, 32 - 33)

Om informationen uppfattas som manipulativ minskar effekten avsevärt. Informationen är mer effektiv om målgruppen verkar vara oavsiktliga mottagare av information som är menat åt en annan publik. I en sådan situation verkar det som att informationen inte försöker övertyga målgruppen och det verkar vara mer trovärdigt. En källa som liknar målgruppen kan öka trovärdigheten och därmed öka effektiviteten av budskapet, karaktärerna i filmen ska alltså likna målgruppen. (Macdonald 2007, 34)

Ifall ett ämne är mera känt är det mer effektivt att låta åskådarna dra slutsatser för sig själva och inte uttryckligen uttala sig konkret. Om ett ämne är mindre känt för en publik, ska den som framför filmen uttryckligen ange slutsatserna. Filmer som innehåller meddelanden som åskådarna inte tycker om är ofta effektivare om meddelandena presenteras underförstått inom en neutral eller till och med positiv ram. (Macdonald 2007, 41)

Repetition är också en metod för att göra budskapet effektivt. Även vid icke stödjande information ökar upprepning trovärdigheten och acceptansen av ett uttalande. Man kan också vädja till en religiös, politisk eller ideologisk myndighet för att legitimera sina åsikter. En annan metod är att utnyttja benägenheten att stereotypisera människor. En stereotyp är ett sammanfattande intryck av en grupp människor där en person tror att alla medlemmar i den gruppen har en gemensam egenskap eller egenskaper. (Macdonald 2007, 42 - 43)

Innan man visar en film måste man alltså ha kunskap om målgruppen, man måste ha kunskap om gruppens attityder, värderingar och förväntningar. För att filmens budskap ska nå fram till åskådarna ska den alltså innehålla ett klart syfte och åskådarna ska känna att filmen inte försöker ändra deras åsikter. Om ämnet är bekant för åskådarna kan man låta

dem komma till slutsatser om filmen själva, om budskapet inte är bekant kan man ge slutsatser till åskådarna. Oavsett vilken metod som används, är det mest effektiva sättet att få ett budskap att nå fram kopplad till andra metoder, såsom bland annat spridning av rykten. Filmen bör förstärka befintliga övertygelser, istället för att försöka införa nya övertygelser i en målgrupp. (Macdonald 2007, 43 - 44)

6.2.3. Hurudana filmer ska pedagoger välja?

Eftersom syftet med detta examensarbete är att få fram ungdomarnas respons på en informationsfilm är det väsentligt att ta upp hurudana filmer pedagoger ska använda. Det är viktigt att filmen är attraktiv så att ungdomarna fastnar för den. Receptionsforskaren Katheleen McCormick har utformat en modell som kan hjälpa pedagoger att få en inblick i hur eleverna kommer att tolka filmen. McCormick beskriver mötet mellan elev och film som ett möte med repertoarer. Allmänna repertoarer består av ideologi och attityder medan filmiska repertoarer består av filmens form, berättarperspektiv och intrig. Elevens filmiska repertoar innefattar uppfattningar av olika genrer, tidigare erfarenheter av film, lässtrategier och uppfattningen om hur en film ska vara. Pedagogen bör använda sig av en film som har repertoarer som inte helt stämmer in med elevernas, eftersom det kan skapa spänning vilket gör att eleverna börjar fundera på händelserna i filmen vilket i sin tur skapar frågor. Pedagogen kan inte heller använda sig av en film som inte alls stämmer in med elevernas repertoarer så att eleverna vägrar att ta emot filmen. (Janson 2016, 49 - 50)

Syftet med lektionen avgör vilken film pedagogen ska välja. Det finns ingen film som bara har endast ett fördjupningsämne, men använder man sig av en film som är gjord i undervisningssyfte är uppslaget begränsat. Pedagogen ska använda sig av en film som överraskar, som går att tolka och som skapar frågeställningar. När man väljer en film ska man beakta elevernas mognad, det är ingen vits att visa en film som har ett otillgängligt innehåll. (Janson 2016, 166 – 167)

6.3. Sammanfattning

I detta examensarbete fokuserar vi mest på den visuella inlärningsstilen eftersom informationsfilmen faller under denna kategori. Det är ändå viktigt att minnas att undervisningen ska vara varierande så att alla individer har en möjlighet att lära sig på bästa sätt och därför har vi också valt att skriva om de andra inlärningsstilarna.

Det vi inte kommer undan idag är att barn och unga berörs av mediasamhället som vi lever i idag, medierna lockar barn och ungdomar. Detta kan man också ta i beaktande och utnyttja i undervisningen, visar pedagogen en film istället för en skriven text kan man anta att de flesta ungdomar är motiverade till att se filmen och att de tar till sig det som illustreras i filmen. Mediekulturen gör alltså att nya typer av läromedier uppstår, skolan har en utmaning när det handlar om vad som behövs för att lärandet ska gå framåt. Med tanke på att alla individer lär sig på olika sätt anser vi att traditionell katederundervisning med text och föreläsning fortfarande behövs men det behövs också en mer varierande undervisning som har inslag av bilder, film och praktiska övningar. Pedagogen behöver tänka på att eleverna ska få använda sig av alla sinnen.

För att få klarhet i hur en film tilltalar ungdomar, som vi behöver veta med tanke på att vi vill undersöka ungdomars respons på en informationsfilm, är det väsentligt att veta hur en film är uppbyggd både praktiskt och hur den ska vara uppbyggd för att föra fram ett budskap så effektivt som möjligt. Filmen kan vara uppbyggd på olika sätt men de flesta filmer följer den dramatiska kurvan där filmen har en klar början, mitt och slut. I film finns det också olika berättartekniker. Interaktivt berättande är en av berättarteknikerna som vi anser att är lämplig för en informationsfilm som man använder i undervisningen. Interaktivt berättande gör åskådarna aktiva. Denna berättarteknik förenar ofta text, bild, film och ljud, vilket gör att man som åskådare stimulerar flera sinnen samtidigt. För att ett budskap ska vara effektivt behöver man ha kunskap om målgruppen. Vi har i detta examensarbete samlat information om ungdomar och sexualitet för att få en förståelse för vilken film som skulle kunna vara användbar i sexualundervisningen i årskurs nio.

När pedagoger ska välja en film är det syftet med undervisningen samt elevernas mognad som avgör vilken film de ska välja. Filmen ska överraska, gå att tolka och ifrågasätta för att den ska vara lämplig i undervisningssyfte. Pedagoger kan också använda sig av media för att hjälpa eleverna att förstå, ge dem upplevelser och ge dem en förmåga att lära sig att tolka texter på ett annat sätt. Pedagogerna ska också lära eleverna att vara källkritiska när de söker information till exempel på nätet. Pedagogen ska undervisa med, om och för medier för att eleverna ska lära sig både positiva och negativa saker genom media och om media samt vad som är lärorikt och inte. När man använder sig av film i undervisningen är det samtalet som är det viktigaste, filmen ska alltså bidra till reflektion.

7 Sammanfattning av teoridelen

Kunskapen om sexualitet är väldigt viktig, speciellt för ungdomar som går genom den mest utmanande perioden när det kommer till deras sexuella utveckling. Det är viktigt för oss att ha kunskap om sexualitet och hur ungdomar själva söker sin information utöver vad de får från skolundervisningen. Skolundervisningen kunde behöva nya metoder för att få eleverna att lära sig och filmen är ett gott redskap för detta. Filmen väcker intresse hos ungdomar idag eftersom att medier och teknologi är deras vardag och ligger i de flesta ungdomars intresse. Det är viktigt för både ungdomar och pedagoger att ha kunskap om hur medier fungerar. Nätet är fullt av olika informationskällor och det är lätt för ungdomar att hitta olika slag av information. Genom filmen i undervisningen kan pedagogen styra ungdomar till faktarika källor som kan användas både i undervisningen men också användas av ungdomarna utanför skolan. När pedagogen valt ut en lämplig film är filmen ett väldigt bra redskap att föra fram information på. Det vore gott att komplettera och variera undervisningen med film för ungdomarnas intresse. Vidare i arbetet kommer vi att presentera vår undersökning om vad våra respondenter har gett för respons på informationsfilmen som vi har visat.

8 Metoddiskussion

I detta kapitel tar vi upp varför vi valt att använda oss av kvalitativa och kvantitativa element i vår undersökning, varför vi har valt dem samt hur vi har genomfört undersökningen. Vi tar även upp hur vi valde respondenter samt sekretessen.

8.1. Kvalitativ och kvantitativ metod

Vi har valt att samla in information via enkäter med både fasta och öppna svarsalternativ, vilket gör att vår undersökning har både kvalitativa och kvantitativa element. Vi kommer att använda oss av kvalitativ och kvantitativ metod både i insamlingen av data och i analysen. Vi har valt att använda oss av båda metoderna med tanke på att våra respondenter är ungdomar. Det kan vara lättare för dem att kryssa i färdiga svarsalternativ men vi vill ändå ha med de öppna frågorna för att få djupare svar. (Olsson & Sörensen 2007, 37) Med tanke på att vi använder oss av både kvalitativ och kvantitativ metod får vi en mera nyanserad och helhetsinriktad uppfattning om det som vi undersöker. (Holme & Solvang 1997, 76 - 80)

Med den kvantitativa metoden får vi ett mätbart och trovärdigt resultat men vi får inte kunskap om ungdomarnas åsikter och tankar. Därför har vi valt att också använda oss av kvalitativ metod, de öppna frågorna gör det möjligt för oss att få djupare svar om ungdomarnas åsikter och tankar. Med tanke på kvalitativa metodernas nära förhållande till respondenterna borde det ge oss goda möjligheter till att göra relevanta tolkningar, däremot kan det leda till en öppen och inte så enhetlig information. Kvantitativ metod gör däremot att vi får information som är mera precis till sin form, vi kan analysera hur exakt data vi fått in på de fasta frågorna. (Holme & Solvang 1997, 76 - 83)

8.2. Val av respondenter

Syftet med vårt examensarbete är att undersöka vilken respons ungdomar ger på informationsfilmen Norrlands sista oskuld. Vi valde att undersöka nionde klassister eftersom vi ville undersöka de elever som fått ta del av mest sexualundervisning i skolan och vi antog att vi kan få de mest mogna svaren av dem. Undersökningen gjordes i ett högstadium i Österbotten.

8.3. Insamlingsmetod

Vi började med att ta kontakt med skolan som vi ska göra vår undersökning i, vi berättade om syftet med vårt examensarbete, vad vi ska göra, hur många respondenter vi vill ha samt vilken årskurs vi ville ha med i vår undersökning. Vi kom överens om en dag för när vi kan göra vår undersökning. För att undvika stök i klassen och okoncentrerade ungdomar frågade vi klassens ansvariga lärare om vi ska dela in klassen eller om vi kan dela ut enkäterna åt alla på en gång. När vi gjorde undersökningen presenterade vi först oss själva samt berättade om syftet med vårt examensarbete. Vi delade ut enkäterna och berättade att vi kommer att visa en kort informationsfilm. Vi visade filmen Norrlands sista oskuld och därefter fick ungdomarna besvara enkäten i lugn och ro. Efter att eleverna besvarat frågorna lämnade de in enkäten till oss och vi tackade dem.

8.4. Datasekretess

När vi gjorde vår undersökning behövde vi ta i beaktande moraliska konsekvenser. Risken för att våra respondenter ska fara illa skulle vara så liten som möjligt, vi tänkte på vad konsekvenserna kan vara för de personer som svarar på enkäten och den grupp som de representerar, alltså nionde klassister i vårt fall. (Kvale & Brinkmann 2014, 110) Vi informerade ungdomarna om att deltagandet i undersökningen är frivilligt och anonymt

samt att vi inte kommer att berätta från vilken skola de är. Vi försäkrade också ungdomarna om att ingen annan än vi kommer att läsa deras svar och att vi förstör enkäterna när vi har analyserat svaren.

8.5. Analysmetod

För att kunna tolka de öppna svarsalternativen har vi använt oss av kodning och meningstolkning. Vi har valt att använda oss av kodning för att kunna strukturera och få en överblick över vårt insamlade material, vi skrev upp alla svar vi fått av respondenterna och räknade hur många som valt ett alternativ för att få en helhetsbild av respondenternas svar. Vi har kategoriserat våra enkätsvar för att kunna koppla ihop olika svar, dra paralleller samt jämföra de olika svaren som vi fått. Eftersom en del svar var mycket korta behövde vi formulera om svaren till hela meningar för att göra svaret förståeligt, detta kallas meningstolkning. Vi använde oss av denna metod eftersom vi fick korta svar och vi behövde tolka svaren samt försöka uppfatta respondenternas egen synvinkel. (Kvale & Brinkmann 2014, 241-261) För att analysera de fasta svarsalternativen och få fram statistiska resultat använde vi oss av Excel.

8.6. Validitet och reliabilitet

Validitet syftar på om undersökningen verkligen mäter det som det är avsett att den ska göra. För att man ska få en hög validitet måste man i tidigare skeden rätt ut sin frågeställning. När man samlar in data måste man så långt som möjligt kontrollera att den information man fått in är sann. Eftersom vårt syfte är att undersöka ungdomars respons på en informationsfilm anser vi att vår validitet är hög, eleverna fick öppet svara på vad de tyckte om filmen. Reliabilitet syftar på undersökningens tillförlitlighet, att undersökningen går att upprepa och ge samma resultat. Ju högre reliabilitet vi har, desto bättre är

förutsättningarna för en hög validitet. Vi kan anta att reliabiliteten är hög i vår undersökning eftersom frågorna är enkla, vilket minskar risken för att de ska bli missförstådda. (Eliasson 2013, 14 - 16)

8.7. Enkäten

Vi valde att göra enkäten så enkel och lättförståelig som möjligt eftersom våra respondenter var högstadieelever. Enkäten bestod av totalt 14 frågor, de första sju frågorna handlade om var ungdomar söker och får information om sex, pornografi, vad de tycker om sexualundervisningen och hur de tycker att den ska utformas. De resterande frågorna handlade om informationsfilmen vi visade, hur en informationsfilm ska vara uppbyggd och vad den ska handla om. Frågorna hade fasta och öppna svarsalternativ. Vi valde att ha med öppna frågor för att få djupare svar och fasta frågor för att försäkra oss om att få svar.

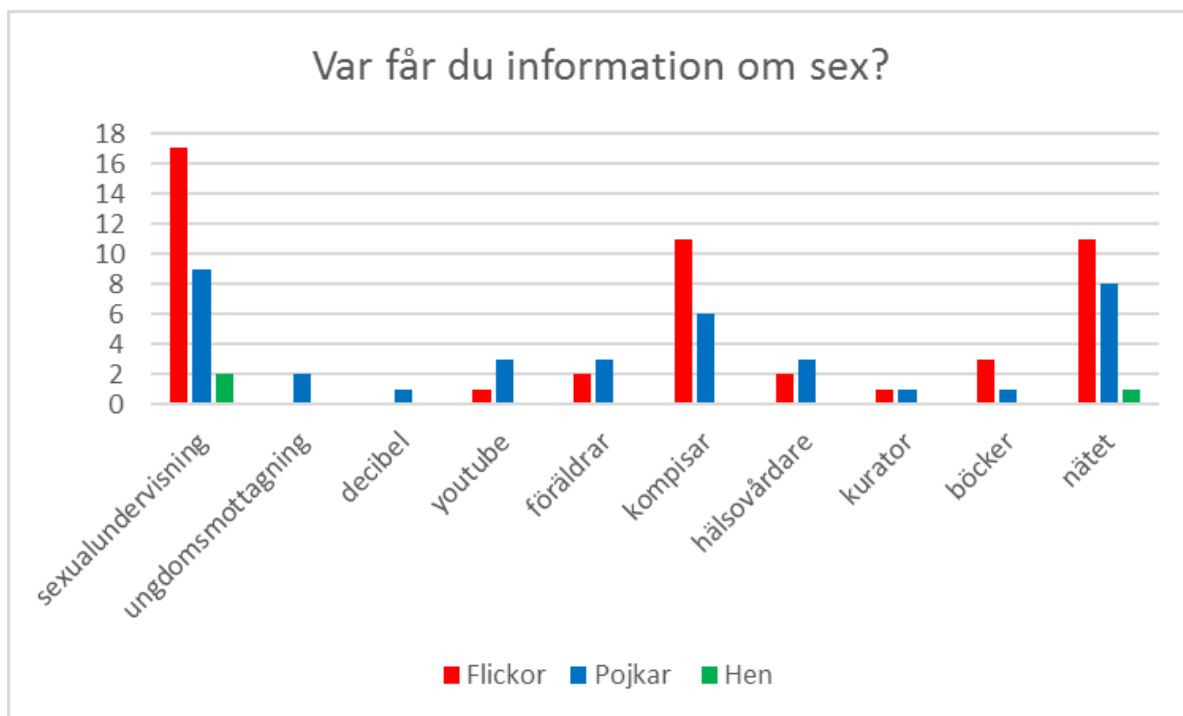
9 Resultatredovisning

I detta kapitel kommer vi att redovisa och tolka resultaten som vi fått från vår enkätundersökning. Enkäten finns att se i bilaga 1. Vi kommer att redovisa resultatet i tabeller och skriver ut hur många respondenter som svarat, till exempel $n=1$. Detta gör vi för att förtydliga hur många som har svarat eftersom en del inte har svarat på alla frågor. När vi citerar använder vi oss av kursiv stil och citattecken. Vi vill poängtera att det i den här resultatredovisningen enbart gäller de ungdomar som deltagit i vår undersökning inte ungdomar överlag.

Vi genomförde undersökningen i ett högstadium i Österbotten, vi delade ut 33 enkäter i två olika klasser. Vi fick svar av 20 flickor, elva pojkar och två som ansåg sig vara hen. Vi kommer att jämföra svaren och försöka hitta likheter och olikheter mellan flickor, pojkar och hen eftersom vi i teoridelen tar upp skillnader mellan flickor och pojkar. Vi börjar med att redovisa frågorna som handlar om var ungdomarna får information och var de söker information om sex, om de tittar på pornografi, hur de upplever sexualundervisningen och hur de vill att sexualundervisningen ska utformas i skolan. Sedan redovisar vi frågorna som är direkt kopplade till filmen.

9.1. Varifrån får ungdomarna information om sex?

På den andra frågan i enkäten fick respondenterna kryssa i alternativ om var de får information om sex. Vi hade listat upp några alternativ som ni kan se i bilaga 1. På alternativet Annat skrev två respondenter att de får information från sina pojkvänner. I teoridelen (Se ovan, s. 13) framkommer det att 48 % av flickorna och 29 % av pojkarna vänder sig till en ungdomsmottagning för att få information. Utifrån vår undersökning är det 18 % av pojkarna som vänder sig till en ungdomsmottagning medan det inte är en enda flicka vänder sig dit för information.

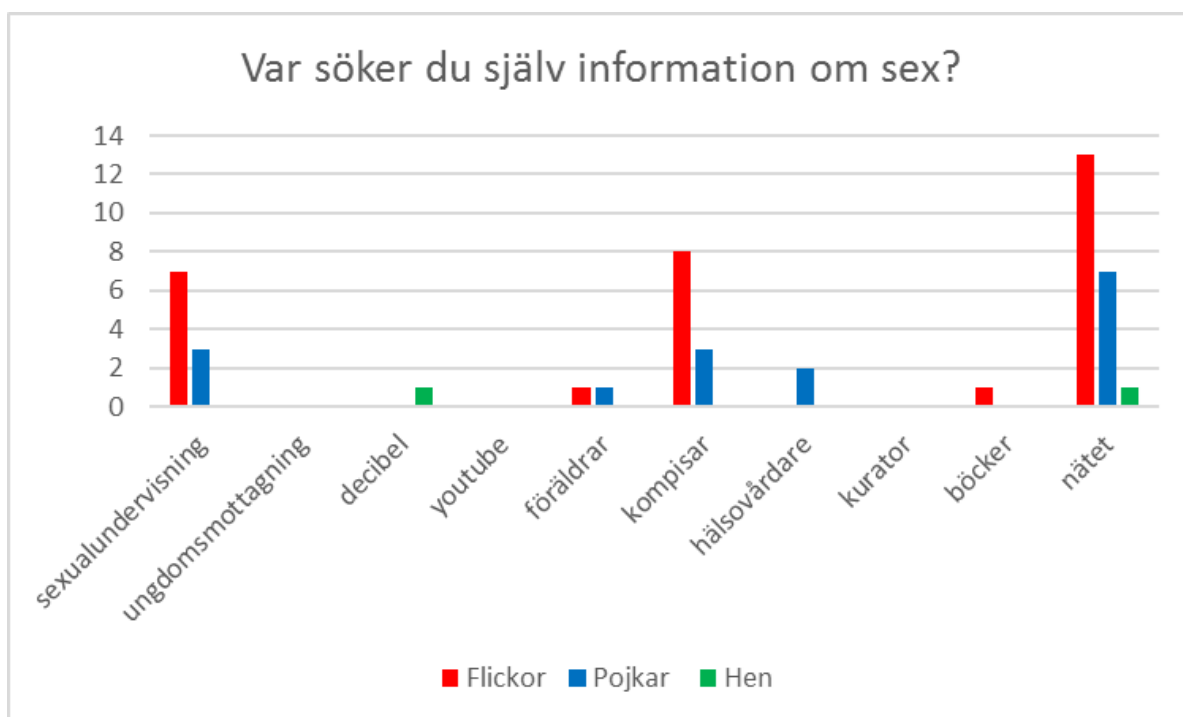
Figur 1. Respondenternas svar på frågan "Var får du information om sex?"

Utifrån vårt undersökningsmaterial får 17 flickor information om sex från sexualundervisningen i skolan. Av flickorna får 11 information om sex på nätet och av kompisar. Utifrån våra andra svarsalternativ får tre flickor information från böcker, två får information från föräldrar, hälsovårdare och pojkvän. Av flickorna får en information från kuratorn och från Youtube.

Det framkommer att även en stor del av pojkarna får information om sex från sexualundervisningen, totalt nio stycken. Av pojkarna får åtta information från nätet och sex får information från kompisar. Tre stycken får information från Youtube, föräldrar och hälsovårdaren, två får information från ungdomsmottagningen och en får information från Decibel, kuratorn och böcker. De som ansåg sig som hen får också mest information från sexualundervisningen, det vill säga två stycken, en av dem får också information från nätet.

9.2. Var söker ungdomar information om sex?

På den tredje frågan i enkäten fick respondenterna besvara frågan var de själva söker information om sex. Svartalternativen var lika som i fråga två och även här hade en flicka på alternativet annat skrivit att hon söker information om sex från sin pojkvän. Här nedan redovisar vi resultatet.

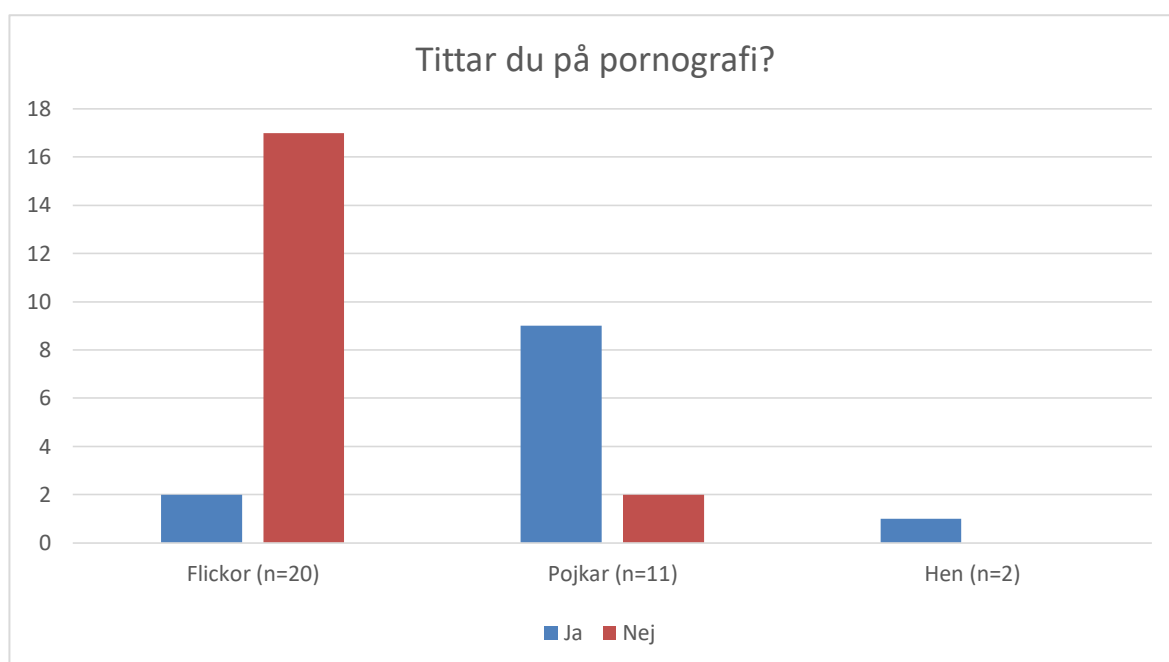
Figur 4. Respondenternas svar på frågan "Var söker du själv information om sex?"

Det visade sig att 13 flickor söker information från nätet, åtta söker information från kompisar och sju från sexualundervisningen. En söker information från föräldrar, böcker och pojkvän. Av pojkarna söker sju stycken information från nätet, tre söker information från sexualundervisningen och från kompisar. Två söker information från hälsovårdaren och en från föräldrarna. Av de två som anser sig för hen söker en information från nätet och en från Decibel.

9.3. Pornografi

I fråga 4 i enkäten fick respondenterna kryssa för Ja eller Nej på frågan om de tittar på pornografi eller inte. I resultatet framkom det att två flickor tittar på pornografi medan nio pojkar tittar, av de som ansåg sig vara hen tittar en på pornografi. Enligt vårt resultat är det vanligare att pojkar tittar på pornografi vilket också framkommer i teoridelen. (Se ovan, s. 14)

Figur 7. Respondenternas svar på frågan "Tittar du på pornografi?"

Fråga 5 i enkäten var en öppen följdfråga där respondenterna fick svara på varför de tittar på pornografi. Det var 17 flickor och två pojkar som inte tittar på pornografi och de svarade förstås inte heller på frågan varför de tittar på pornografi. Av de pojkar som kryssat i att de tittar på pornografi var det tre stycken som inte svarade på frågan varför de tittar på pornografi. En flicka har inte svarat om hon tittar på pornografi eller inte och inte heller på följdfråga 5.

Flickorna tittar på pornografi eftersom de anser att de blir upphetsade och för att de lär sig nya saker som de vill testa på.

”Man blir kåt.”

”Man lär sig nya saker som man vill testa på.”

Pojkarna har svarat att de tittar på pornografi eftersom de känner för det, är sexuellt frustrerade och för att tillfredsställa sig själva.

”För att jag vill.”

”Fö ti runk.”

Ena hen har skrivit att hen inte vill säga om hen tittar på pornografi eller inte och varför. Andra hen tittar på pornografi för att tillfredsställa sig själv.

9.4. Sexualundervisningen i skolan

På frågan om hur ungdomarna upplever sexualundervisningen som de har fått i skolan var det fyra av 33 som inte svarade. Av flickorna tyckte sex av 20 att sexualundervisningen uttryckligen har varit bra.

”Det har varit bra och man har lärt sig mycket.”

”Bra, för man får veta allt man måste.”

Bland flickorna var det åtta som uttryckligen tyckte att sexualundervisningen är dålig, den borde vara mera omfattande och djupgående.

”Man har inte fått svar på sina frågor.”

”Vi har alldeles för lite sexualundervisning.”

”Jag tycker den har varit kort.”

Fyra av flickorna tyckte att sexualundervisningen har varit helt okej.

”Helt ok, inget speciellt, bara grunderna.”

”Ganska bra, det viktigaste har tagits fram, t.ex. preventivmedel och rätten att säga nej.”

En del flickor tycker att sexualundervisningen bara har handlat om preventivmedel och könssjukdomar. I teoridelen kommer det också fram att 55% av flickorna och 65% pojkarna anser att de fått mest information om preventivmedel och sexuellt överförbara könssjukdomar i sexualundervisningen.

”Vi har inte lärt oss någonting, bara om preventivmedel.”

Av pojkarna tyckte sex av elva att sexualundervisningen har varit bra.

”Bra att få lära sig och vara medveten om risker.”

”Bra med information.”

Två pojkar tyckte att de visste allt från förut vilket tyder på att sexualundervisningen borde vara mera omfattande och djupgående.

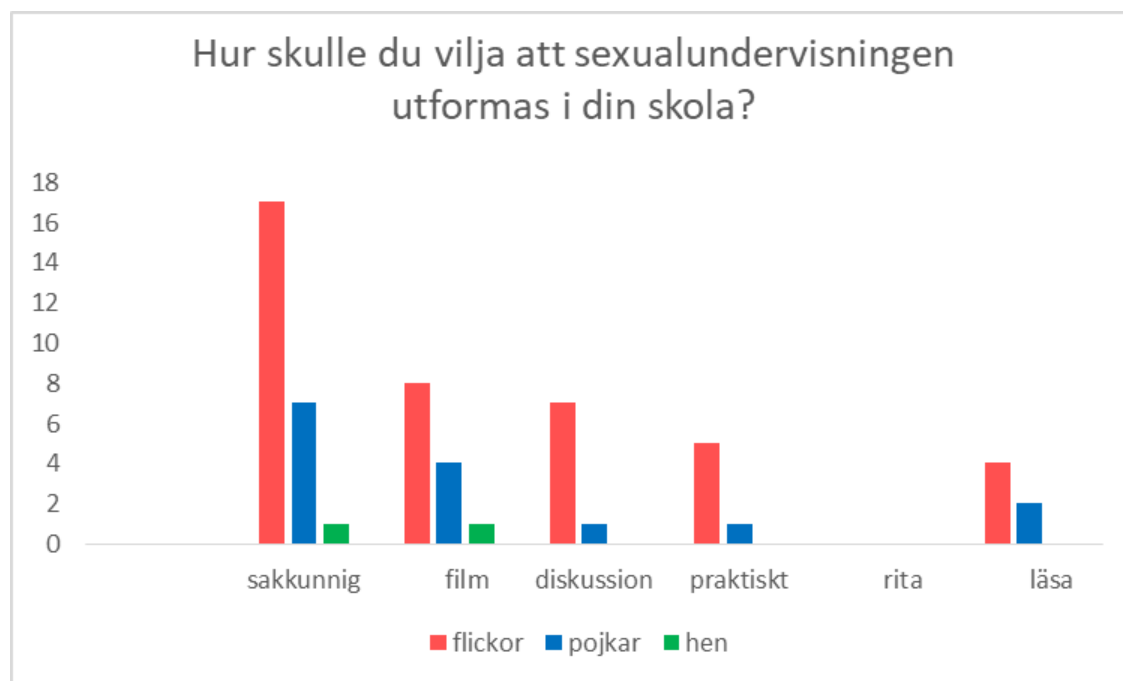
”Det mesta visste man från förr.”

Tre pojkar visste inte vad de tyckte om sexualundervisningen.

Det som förvånade oss var att man ibland delar in sexualundervisningen enligt kön och att man ännu idag bara talar om heterosexuella par.

”Dåligt att man ibland delar in gruppen på flickor och pojkar.”

”Den är inte så bra, vi lärde oss bara om hur det är för par med olika kön.”

Figur 8. Respondenternas svar på frågan "Hur skulle du vilja att sexualundervisningen utformas i din skola?"

Fråga 7 i enkäten bestod av olika svarsalternativ om hur respondenterna vill att sexualundervisningen ska utformas i deras skola. Av flickorna vill 17 att skolans sexualundervisning ska utformas genom att en sakkunnig berättar och de själva får lyssna. Åtta stycken vill se på en film till exempel en sådan som vi visade. Sju vill diskutera tillsammans med sina klasskamrater kring olika frågor, fem vill utföra praktiska och konkreta uppgifter som till exempel att trä kondom på en gurka och fyra vill läsa böcker under sexualundervisningen. Av pojkarna vill sju att en sakkunnig berättar och de själva får lyssna, fyra vill se på en film till exempel en sådan som vi visade. Två stycken vill läsa böcker under sexualundervisningen och en vill diskutera tillsammans med sina klasskamrater och lika många vill utföra praktiska och konkreta uppgifter. Av de som ansåg sig vara hen vill en att en sakkunnig berättar och hen får lyssna och en vill se på en film till exempel en sådan som vi visade.

9.5. Respons på informationsfilmen

Resterande frågor i enkäten, fråga 8 – 14, handlade om filmen som vi visade. Fråga 8 i enkäten var en öppen fråga där respondenterna fick svara på frågan vad de tyckte om filmen som de just sett.

Av flickorna tyckte tio av 20 att informationsfilmen Norrlands sista oskuld var bra, sex stycken tyckte att filmen var konstig eller inte så speciell, tre har inte svarat. Ett svar som utmärkte sig var:

”Det är väl ingen skillnad när man tappar oskulden.”

Tio av elva pojkar ansåg att filmen var bra och en har inte svarat på frågan.

”Bra, den var berättande”

Fråga 9 var också en öppen fråga där respondenterna fick besvara frågan om en text med samma information hade varit bättre än en film. 11 flickor anser att en text inte skulle ha varit bättre, resterande visste inte eller ansåg att det inte hade någon skillnad medan 2 stycken inte svarade.

”Filmer visar hur saker går till medan boken beskriver.”

”Kanske beror på människan men filmen är bra om man inte orkar läsa.”

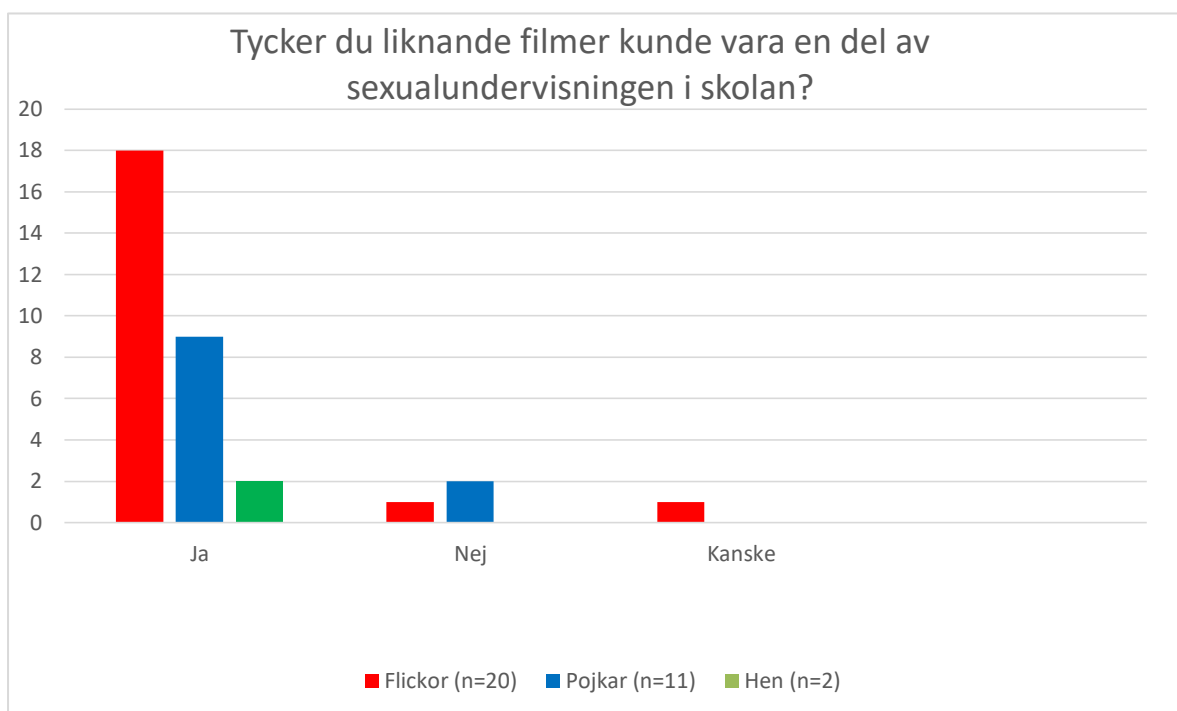
”Nej i filmen lever iallafall jag in mig mera.”

Tio av 11 pojkar ansåg att en text med samma information inte skulle ha varit bättre än en film. 1 pojke svarade inte alls.

”Nej en text skulle inte ha varit lika bra man förstod handlingen bra genom filmen.”

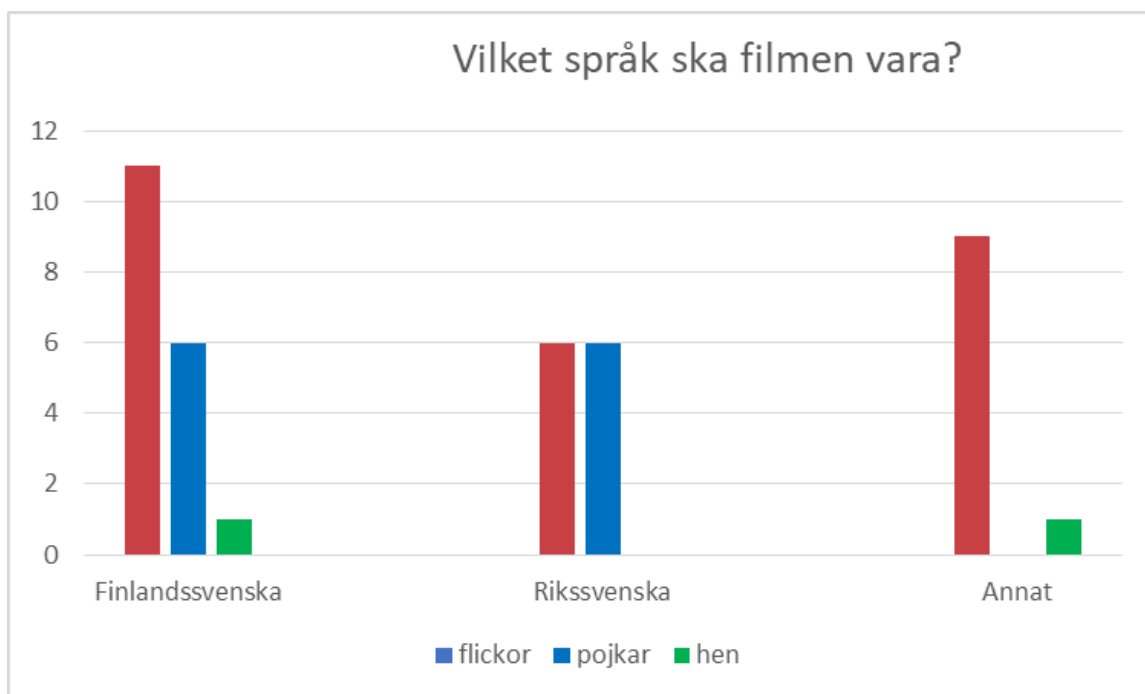
”Nej det går inte att få in alla detaljer i en bok.”

De två som ansåg sig som hen ansåg att en text med samma information inte hade varit bättre.

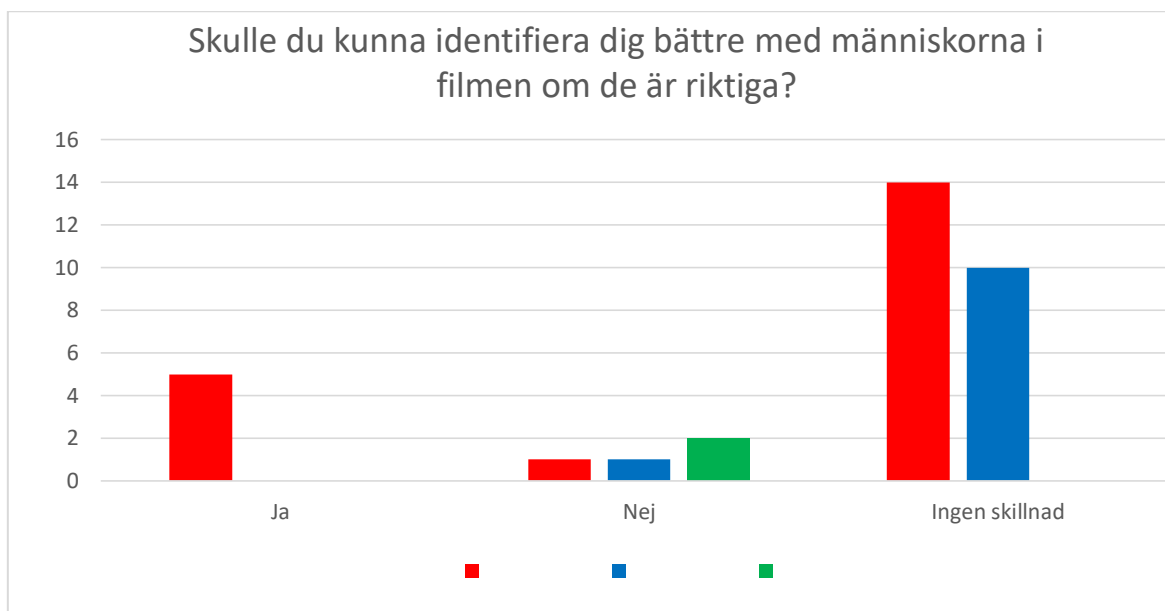
Figur 9. Respondenternas svar på frågan "Tycker du liknande filmer kunde vara en del av sexualundervisningen i skolan?"

På fråga 10 fick respondenterna kryssa i om de tycker att liknande filmer kunde vara en del av sexualundervisningen i deras skola. Av flickorna tyckte 18 att liknande filmer kunde vara en del av undervisningen. En tyckte inte det och en hade skrivit kanske. Av pojkarna tyckte nio att liknande filmer kunde användas i undervisningen, två tyckte inte det. Av hen tyckte båda att liknande filmer kunde användas i undervisningen.

Figur 10. Respondenternas svar på frågan "Vilket språk ska filmen vara?"

Fråga 11 hade fasta svarsalternativ där respondenterna fick kryssa i vilket språk de tycker filmen skulle vara. Av flickorna tyckte 11 att språket ska vara finlandssvenska, sex tyckte att språket ska vara rikssvenska och på svarsalternativet Annat har sju av flickorna skrivit att det inte har någon skillnad och två har skrivit engelska. Av pojkarna tyckte sex stycken att språket ska vara finlandssvenska och sex tyckte att det ska vara rikssvenska. Av hen tyckte en att språket ska vara finlandssvenska och en hade själv skrivit in ryska.

Figur 11. Respondenternas svar på frågan "Skulle du kunna identifiera dig bättre med människorna i filmen om de är riktiga?"

På fråga 12 i enkäten fick respondenterna svara på frågan om de skulle kunna identifiera sig bättre med människorna i filmen om de vore riktiga. Av flickorna tyckte 14 inte det var någon skillnad, fem skulle kunna identifiera sig bättre om människorna vore riktiga och en tyckte att de inte skulle kunna identifiera sig bättre med människorna i filmen om de vore riktiga. Tio av pojkarna hade ingen skillnad, en tyckte inte att de skulle kunna identifiera sig bättre om människorna i filmen vore riktiga. Två av de som ansåg sig vara hen tyckte att de inte skulle kunna identifiera sig bättre om människorna i filmen vore riktiga.

Fråga 13 är en öppen fråga där respondenterna fick svara på hur en bra informationsfilm om sex är enligt dem själva. Av flickorna tyckte 6 stycken att filmen ska vara realistisk och handla om något som kunde hända på riktigt. Flickorna tyckte även att filmen ska vara saklig, lättförståelig och underhållande. Det var 4 flickor som inte svarade och vi fick inget svar alls av de som ansåg sig som hen.

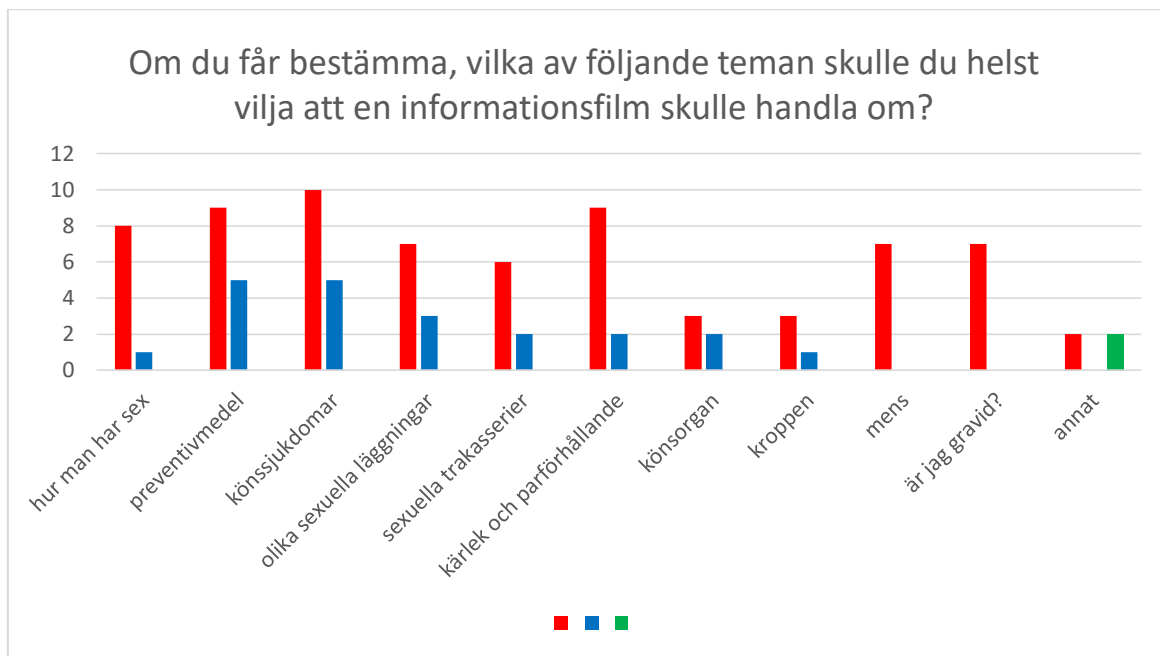
"Den ska handla om preventivmedel, könssjukdomar, sexuella trakasserier, kärlek och parförhållande."

"Då man får ut något av det till exempel tips."

Pojkarna tycker att en informationsfilm ska vara humoristisk och realistisk. En respondent svarade att en informationsfilm ska handla om hur man har sex på rätt sätt och inte för tidigt.

”Berättar om hur man gör det rätt och inte för tidigt.”

Figur 12. Respondenternas svar på frågan ”Om du får bestämma, vilka av följande teman skulle du helst vilja att en informationsfilm skulle handla om?”

På fråga 14 fick respondenterna kryssa för de olika alternativen om vad de själv tycker att en informationsfilm skulle handla om. Av flickorna tyckte tio att informationsfilmen skulle handla om könssjukdomar, nio tyckte att informationsfilmen skulle handla om preventivmedel och kärlek och parförhållande. Åtta tyckte att informationsfilmen skulle handla om hur man har sex. Sju stycken tyckte informationsfilmen skulle handla om olika sexuella läggningar, menstruation och ”är jag gravid?”. Sex stycken tyckte att en informationsfilm skulle handla om sexuella trakasserier. Tre tyckte att informationsfilmen skulle kunna handla om könsorgan och kroppen, två hade valt alternativet Annat och skrivit ingen skillnad och att alla alternativ är bra.

Av pojkarna tyckte fem att informationsfilmen skulle kunna handla om preventivmedel och könssjukdomar, tre tyckte att den skulle kunna ta upp om olika sexuella läggningar, två tyckte att sexuella trakasserier, kärlek och parförhållande och könsorgan skulle vara bra

teman för en informationsfilm. Av pojkarna tyckte en att informationsfilmen skulle handla om hur man har sex och om kroppen. De som ansåg sig vara heterosexuella hade båda kryssat för alternativet Annat och dit hade en skrivit in att en informationsfilm skulle kunna handla om lite allt möjligt och den andra hade skrivit att en informationsfilm skulle kunna handla om orgie.

10 Slutdiskussion och kritisk granskning

Syftet med vårt examensarbete var att undersöka ungdomars respons på en informationsfilm. Efter genomförd undersökning kan vi konstatera att ungdomarnas respons på informationsfilmen var positiv och att informationsfilmer kan vara en användbar metod i sexualundervisningen. Informationsfilmen ska, enligt våra respondenter, framförallt vara humoristisk och realistisk. Våra centrala frågeställningar var: Var söker ungdomar information om sex? Hur vill ungdomar att sexualundervisningen ska vara uppbyggd? Hur ska en film vara för att budskapet ska nå målgruppen? Vad ger ungdomar för respons på en informationsfilm? Vi anser att vi har fått svar på vårt syfte och på våra centrala frågeställningar genom vår teoridel och respondenternas svar.

Var får du information om sex?

Efter vår enkätundersökning kunde vi se likheter med teoridelen och de svar vi fick av respondenterna. I vår teoridel framkommer det att cirka hälften av både flickor och pojkar får information om preventivmedel och sexuellt överförbara infektioner från skolan, en större andel av pojkarna får information från nätet medan andelen flickor är mindre eftersom flickorna vänder sig till ungdomsmottagningen.

Utifrån vår enkätundersökning framkommer det också att största andelen flickor och pojkar får information om sex från skolan. Det framkommer även att en större andel pojkar får information från nätet än vad flickor får. Utifrån vår enkätundersökning kan vi konstatera att fler pojkar än flickor får information från ungdomsmottagningen vilket inte stämmer överens med teoridelen. I teoridelen framkommer det inte att pojkar får information från kompisar vilket det gjorde i vår undersökning. Vi blev förvånade över att

så stor andel får information om sex från skolan med tanke på att vi lever i en digital värld, vi antog att internet skulle ha varit största informationskällan. Detta måste betyda att sexualundervisningen har betydelse och inverkan på ungdomarna.

Hur vill ungdomar att sexualundervisningen ska vara uppbyggd?

I teoridelen tar vi upp om de olika inlärningsstilarna och om hur alla individer lär sig på olika sätt. Inläringen påverkas av inre och yttre stimuli samt den känslomässiga statusen. Genom vår enkätundersökning framkommer det en stor spridning i hur respondenterna vill ha undervisningen men majoriteten lär sig bäst när en sakkunnig berättar och de får lyssna. Utifrån våra respondenters svar kan vi anta att många elever är visuella eftersom många hade svarat att de lär sig bäst genom att se på film i undervisningen.

Hur ska en film vara för att budskapet ska nå målgruppen?

I teoridelen framkommer det att en informationsfilm för ungdomar ska vara anpassad efter dem. Filmen ska inte vara manipulativ och förmanande. Ungdomarna ska kunna identifiera sig med filmens budskap och personerna i filmen. Som pedagog ska man välja en film som skapar spänning hos eleverna, det ska vara något som väcker intresse hos dem och en film som är anpassad efter deras mognad.

Utifrån vår enkätundersökning fick vi svar på om språket har en skillnad och hur en bra informationsfilm om sex ska vara. Över hälften av både pojkarna och flickorna tyckte att språket ska vara finlandssvenska, en större andel pojkar än flickor tyckte att filmen kan vara på rikssvenska. En stor andel flickor tyckte det inte spelar någon roll. Vi antog att ungdomarna helst skulle ha filmen på finlandssvenska och sin egen dialekt, eftersom det är lättare att relatera till filmen genom språket.

Majoriteten av flickorna och pojkarna tyckte att en film ska vara realistisk. En del flickor tyckte att en informationsfilm ska vara saklig, lättförståelig och underhållande. Pojkarna påpekade att en informationsfilm ska vara humoristisk. Enligt både flickorna och pojkarna var det ingen skillnad om filmens karaktärer är riktiga eller animerade. En liten andel av flickorna tyckte dock att de skulle kunna identifiera sig bättre om karaktärerna var riktiga. Vi antar att ungdomarna tycker att en informationsfilm ska vara realistisk och humoristisk eftersom det är lättare att relatera till filmen om den är realistisk och man kommer ihåg informationen bättre och lättare om den är humoristisk. Vi tror att ungdomarna inte skulle ta åt sig informationen på samma sätt om informationsfilmen skulle bestå av enbart till

exempel faktabubblor eftersom den blir tråkig och de skulle uppleva att de inte kan relatera till den.

Vad ger ungdomar för respons på en informationsfilm?

De flesta respondenterna tyckte att informationsfilmen vi visade var bra. En del flickor tyckte att filmen var konstig eller inte så speciell. Det var en flicka som hade förstått budskapet med informationsfilmen och skrev ”Det är väl ingen skillnad när man tappar oskulden”. Vi antar att de tyckte filmen var konstig eftersom de inte är vana att se liknande filmer och kanske inte förstod vad filmens budskap var. Alla har heller inte likadan humor vilket kan vara en orsak till att de tyckte att filmen var konstig eller inte så speciell. Därför tror vi att det är viktigt med mångsidiga filmer som intresserar alla, det finns inte en film som kan beröra alla utan det är viktigt att variera informationsfilmerna. Majoriteten av både flickorna och pojkarna tyckte att en text med samma information inte skulle ha varit lika informativ som filmen, de tyckte att filmen gjorde att man fick en detaljerad helhetsbild och att man kan relatera bättre till en film. Vi kan konstatera att ungdomarna hellre tar emot information från en informationsfilm än från en text. Här finns också undantag eftersom vissa ungdomar hellre läser och lär sig bättre av det. Det behövs alltså flera olika undervisningsstilar som också kan kopplas ihop med teoridelen. (Se ovan s. 16)

Enligt vår teoridel är sexualundervisningen i Finland god i jämförelse med andra länder. Vi har minst aborter i Finland i hela Norden eftersom skolorna samarbetar med preventivmedelsrådgivare. Enligt vår undersökning får eleverna information och kunskap om preventivmedel och könssjukdomar men att andra viktiga saker lämnas bort. En del respondenter ansåg att sexualundervisningen är bristfällig och borde vara mera omfattande. De skulle vilja ha mera diskussion kring ämnet och behandla flera ämnen. Vi kan anta utifrån fråga 14 i enkäten att ungdomarna vill ha mera kunskap om sexuella trakasserier, olika sexuella läggningar, kärlek och parförhållanden, hur man har sex, menstruation och risk för graviditet. Vi anser att skolorna borde ta mera ansvar när det kommer till sexualundervisningen och ta in flera experter eller vidareutbilda sina egna ämneslärare på olika områden så att ungdomarna får en bredare och mera omfattande kunskap.

Vår egen uppfattning om sexualundervisningen är att den är bristfällig, vilket också en stor andel av våra respondenter tyckte. Sexualundervisningen handlar idag mest om

preventivmedel och könssjukdomar men sexualitet handlar om mer än det. Enligt oss borde pedagogerna ge eleverna möjlighet att påverka innehållet i sexualundervisningen, till exempel genom att låta eleverna anonymt skriva vilka ämnen de vill diskutera och ta upp under lektionerna i sexualundervisningen. Eleverna ska alltså ges en möjlighet till att vara delaktiga i utformningen av sexualundervisningen. Vi anser att sexualundervisningen borde vara mera omfattande och med tanke på att det är ett viktigt ämne för ungdomarna borde pedagogerna tillägna mera tid till sexualundervisningen. Vi tycker även att skolan borde sätta in mera resurser på sexualundervisningen och ta in flera experter inom området eftersom experterna har en mer djupgående kunskap i ämnet än vad ämneslärare har. Informationsfilmer är också något som borde höra till sexualundervisningen. Medier och teknologi hör till de flesta ungdomars intresse idag och vi anser vi att en informationsfilm automatiskt blir intressantare för ungdomarna än att till exempel läsa ur en bok.

Eftersom majoriteten av våra respondenter söker information om sex på nätet kan vi anta kunskapen kan vara felaktig och bristfällig och därför har de behov av mera kunskap i sexualundervisningen som märkbart framkommer i fråga 14. Vi kan konstatera att det finns ett behov av mediefostran för att kunskapen ungdomarna söker fram på nätet inte ska vara felaktig. Utifrån vår undersökning tittar majoriteten av pojkarna på pornografi så som vi också kan se i teoridelen.

Vi upplever att det varit svårt att hitta litteratur, speciellt inom filmpedagogik. Vi skulle ha kunnat göra en mer omfattande undersökning och tagit med fler respondenter från olika skolor, vilket också skulle ha gjort undersökningen mera pålitlig. Vi antog före undersökningen att klasserna skulle ha varit större än de var och därför blev antalet respondenter mindre än vad vi hade tänkt oss. Vi skulle ha behövt fråga skolan när vi kontaktade dem gällande undersökningen, hur fördelningen mellan flickor och pojkar ser ut i klasserna, majoriteten var flickor vilket vi heller inte hade tänkt på när vi skulle göra undersökningen. Efter den genomförda undersökningen tycker vi också att vi skulle ha kunnat ha med en fråga i enkäten om ungdomarnas sexuella erfarenheter eftersom vi inte fick någon information om det och nu efter genomförd undersökning tycker vi att det skulle ha varit betydelsefullt att ha kunskap om det. Beroende på hur mycket eller lite erfarenhet man har kan det påverka synen på hur mycket information man behöver och vad man tycker att man redan kan och inte.

Vi tycker att det har varit ett intressant ämne som vi har lärt oss mera om och vi har själva utvecklats under arbetets gång. Vi anser att det är ett viktigt ämne som berör oss alla och som kanske än idag är tabubelagt och därför är det viktigt att det diskuteras. Vi önskar att pedagoger i grundskolan tar del av detta så att sexualundervisningen utvecklas. Vi lever i en väldigt digital värld idag, vilket betyder att filmen är ett bra verktyg att använda sig av nu som då i undervisningen för att få elever mer intresserade och delaktiga. Enligt oss är detta ett ämne som man absolut kunde forska vidare i. Vi vill till sist tacka alla respondenter som deltog i undersökningen, våra handledare för all vägledning och andra utomstående som varit till hjälp.

Källförteckning

- Andersson, B., & Olson, G., 2005. *Nycklar till professionella möten och individuella lärstilar*. Ängelholm: Tryckservice i Ängelholm AB.
- Bergström, B., 2004. *Effektiv visuell kommunikation: hur man får ett budskap i text, bild, film, form och färg att nå fram*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Dahlöf, A., 2010. *Sexualkunskap*. Sveriges utbildningsradio AB.
- Eide, H., & Eide, T., 2009. *Omvårdnadsorienterad kommunikation: Relationsetik, samarbete och konfliktlösning*. (2. Uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Eliasson, A., 2013. *Kvantitativ metod från början*. (3. Uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Holme, I. M. & Solvang, B. K., 1997. *Forskningsmetodik: Om kvalitativa och kvantitativa metoder* (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.
- Janson, M., 2016. *Introduktion till filmpedagogik: vita duken som svarta tavlan*. 2: a uppl.
- Kontula, O., 2010. The evolution of sex education and students' sexual knowledge in Finland in the 2000s. *Sex education*, 10 (4), s. 376 – 382.
- Kortenieniemi- Poikela, E. & Cacciatore, R., 2015. *Sexualiteten steg för steg*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.
- Kvale, S. & Brinkmann, S., 2014. *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Lindstrand, F. & Selander S., 2009. *Estetiska lärprocesser- upplevelser, praktiker och kunskapsformer*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Macdonald, S., 2007. *Propaganda and Information Warfare in the Twenty-First Century: Altered images and deception operations*. Abingdon: Routledge.

Magnusson C., & Haggström- Nordin, E., 2009. *Ungdomar, sexualitet och relationer*. Lund: Studentlitteratur AB.

Mattebo, M., 2014. *Use of Pornography and its Associations with Sexual Experiences, Lifestyles and Health among Adolescents*. Uppsala: Doktorsavhandling för filosofi. Uppsala Universitet, Medicinska fakulteten.

Nordenmark, L., 2011. *Sex och samlevnad i skolan*. Norge: AIT Otta AS.

Olson, K. & Boreson, C., 2004. *Medieresor- om medier för pedagoger*. Kristianstad: Kristianstads Boktryckeri AB.

Olsson, H. & Sörensen, S., 2007. *Forskningsprocessen: Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. (2. Uppl.) Stockholm: Liber AB.

Sandler, Å., (u.å.). *Puberteten*. [Online] <http://www.umo.se/Kroppen/Puberteten/> [Hämtat: 21.9.2017]

Sexuell hälsa 2017. [Online] <http://www.vll.se/startside/halsa-och-varld/folkhalsa/sexuell-halsa> [hämtat: 01.11.2017].

Bilaga 1

1. Jag är:

- Flicka
- Pojke

2. Var får du information om sex?

- Ungdomsmottagning, t.ex. Klaara
  - Decibel
  - YouTube
  - Föräldrar eller någon annan vuxen
  - Kompisar
  - Sexualundervisningen i skolan
  - Hälsovårdaren i skolan
  - Kuratorn i skolan
  - Böcker
  - Nätet
  - Annat, var?
-
-

3. Var söker du själv information om sex? Kryssa i ett eller flera alternativ

- Ungdomsmottagning, t.ex. Klaara
- Decibel
- YouTube
- Föräldrar eller någon annan vuxen
- Kompisar
- Sexualundervisningen i skolan
- Hälsovårdaren i skolan
- Kuratorn i skolan
- Böcker
- Nätet

- Annat, var?
-
-

4. Tittar du på pornografi?

- Ja
- Nej

5. Varför tittar du på pornografi?

---

6. Hur upplever du sexualundervisningen du har fått i skolan? Vad har varit bra och vad har varit dåligt?

---

7. Hur skulle du vilja att sexualundervisningen utformas i din skola?

- Genom att en sakkunnig berättar och jag får lyssna
- Genom att jag får se på film (som t.ex. den jag just sett)
- Genom att diskutera tillsammans med mina klasskamrater kring olika frågor
- Genom att utföra praktiska och konkreta uppgifter (t.ex. trä kondom på en gurka)
- Genom att få rita och skapa bilder
- Genom att läsa böcker

FÖLJANDE FRÅGOR HANDLAR OM FILMEN DU JUST SÅG

8. Vad tyckte du om filmen?

---

9. Skulle en text med samma information varit bättre än en film? Varför?

---

10. Tycker du att liknande filmer kunde vara en del av sexualundervisningen i skolan?

- Ja
- Nej

11. Tycker du att språket i filmen ska vara:

- Finlandssvenska
- Rikssvenska
- Annat, vad?

---

12. Skulle du kunna identifiera dig bättre med människorna i filmen om de är riktiga?

- Ja
- Nej
- Ingen skillnad

13. Hur är en bra informationsfilm om sex enligt dig?

---

14. Om du får bestämma, vilka av följande teman skulle du helst vilja att en informationsfilm skulle handla om?

- Hur man har sex
- Preventivmedel
- Könssjukdomar
- Olika sexuella läggningar
- Sexuella trakasserier
- Kärlek och parförhållande
- Könsorgan
- Kroppen
- Mens
- Är jag gravid?
- Annat, vad?

Tack!